

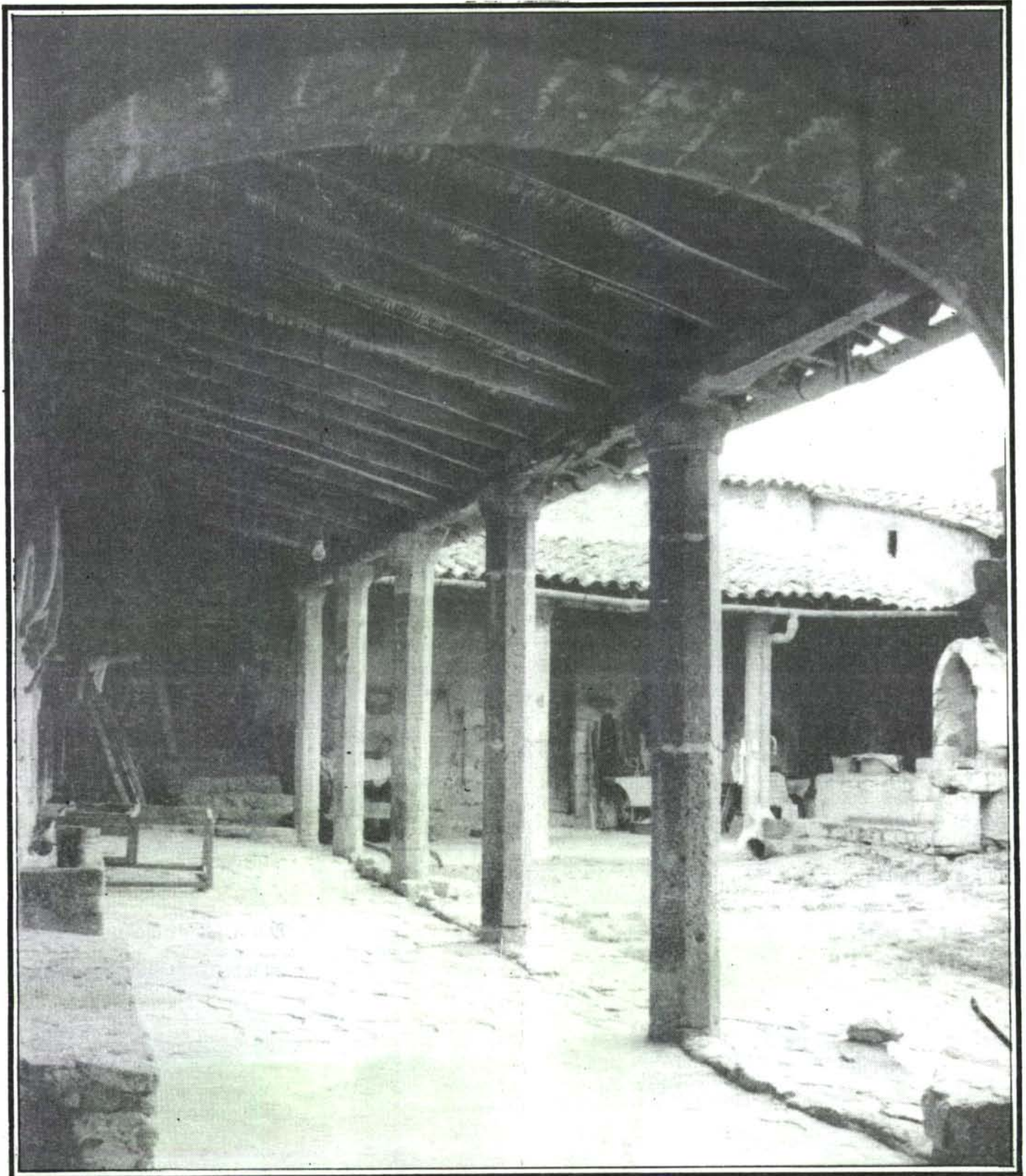
BONA PAU

PARKS
CORONA

Núm. 449 Any XXXVIII

MONTUÏRI

JULIOL 1990

Església i Ajuntament - II

En el segle XVII l'Ajuntament costejà l'adob de la teulada i la construcció de la capella del Roser

(Continuació)

Precisament de la capella anomenada del Roser serà el darrer escrit de que parlarem sobre aquest tema, ja que el 6 de juliol de 1698, és a dir, quasi mig any més tard, es va decidir la construcció d'aquella. Vegem-ho.

"Die VI Julii 1698.

Congregats i ajustats en la sala i escrivania universal lo honor Miquel Socies batle reial lo present any... (etc.) fond proposat per Miquel Socies jurat major per tant, per si i per sos socis jurats dient ell i lo Reverend Dr. Miquel Ramonell prevere, rector d'aquesta vila dient molt honor i savi Consell lo que perque s'ha fet ajustar a totes Vs. Ms. es que atent al Senyor Rector a la necessitat que té l'església per no ser suficient capaç per al poble en dies de majors festivitats li ha paregut convenient proposar al senyor batle i senyors jurats en fabricar una capella fonda amb cinc altars dedicada a Nostra Senyora del Roser perque d'aquesta manera es pugui logar la capacitat suficient per el poble en dites festivitats i demostrar l'afecte i devoció que té dit aquell poble al Rosari de Maria Santíssima per lo qual s'ofereix i s'obliga sempre i quan dita vila o senyors jurats s'obliguen a lo mateix a pagar o a donar cent lliures de bens comuns de dita vila per fabricar dita capella ço és pagadores dins quatre anys ço és 25 lliures per cascad any i sempre i quan la donació de dit natural sigui també com s'espera s'obligar a pagar dites 100 lliures dins el temps que se fabricarà la Capella en càrrec segui menys de quatre anys.

I après discoreguts los vots i parers d'uns i altres s'ha determinat "nemine discrepante" que es comenci la Capella per lo que es deixa ab absoluta del Senyor Rector, Batle i jurats".

La decisió de la construcció de la capella del Roser, que s'aixeca airosa al costat del campanar, fou presa per l'Ajuntament el 6 de juliol de 1698

OBRES A L'ESGLÉSIA

Les reparacions i altres obres efectuades dins l'església també eren costejades en part o en la seva totalitat per l'Ajuntament:

20 de novembre de 1697.

"Congregats i ajustats en la sala i escrivania universal lloc acostumat per a tenir i celebrar consell lo honor Joan Mesquida, batle lo present any en Montuiri... (etc.) dient molt honor i savi consell lo que perque s'ha fet ajustar a totes Vs. Ms. es que ja tenen notícies que l'església de la present vila té grandíssima necessitat d'adobar per quan en ella si plou i los moradors de la present vila dia de festa hi plou no poden habitar en ella i com el senyor rector cura de nostres ànimes té gran

desig d'adorna ella (l'església) amb assistència nostra si tenen en bé que se procuri en fer adobar aquella o de capta o de tall cada qual dirà son vot i parer.

I après discoreguts los vots i parers d'uns i altres s'ha determinat "nemine discrepante" que deixa ab absoluta (2) dels honors jurats, batle i rector sols que es faci assistència los podrà la Verge Maria del Roser amb l'acaptació (3)".

Guillem Mas Miralles

(2) Absolta. resolució.

(3) Acaptar: demanar, recollir (almoines) amb una finalitat piadosa.

Nota: Voldriem aclarir que cap dels temes exposats fins ara a aquesta secció queden tancats. així com vagin apareixent qüestions d'interès històric a la documentació de l'arxiu municipal o a altres fonts, seran també publicades, encara que se n'hagi parlat a altres números de la revista.

PORTADA

SA TORRE

La clastra de la possessió de Sa Torre encara conserva aquell estil que el caracteritza

RADIOTELÈFONS PER A LA POLICIA MUNICIPAL

Els darrers dies de juny hauran quedat enllestits els radiotelèfons per a la policia municipal de Montuiri, gràcies a una subvenció rebuda per a aquesta funció de la Conselleria Adjunta a la Presidència de la Comunitat Autònoma.

D'aquesta manera, a qualsevol lloc, allà on es trobi, l'agent estarà permanentment enllaçat amb la central, que radica a la casa de la vila. Així podrà rebre en el mateix moment l'adient notificació i obrar en conseqüència. Fins i tot podrà rebre recados els horabaixes des d'allà on sigui, ja que connecta amb el telèfon de l'Ajuntament, el 64 60 29.

Passivitat enfront d'engrescament

Sembla que per la vila hi bufen els vents de la indiferència, el conformisme i el passotisme. M'ho contava un jove, passades les dotze de la nit, dins Can Pieres. "Són com un poal buit, foradat", em deia, referint-se als mateixos joves.

Li vaig demanar que s'explicàs una mica més, i aquesta fou, segons ell, la visió que m'oferí dels joves i al.lotes: "El seu déu són els duros; el seu ídol, el propi cos; elles anhelan posar-se ben morenes a la platja; a ells els agrada lluir prendes de marca; uns i altres fan soparets i després van de marxa fins avançada la nit, sense cap tipus més de pretensions; en estar bé ells, ja hi està tothom. Si fessin tot això —continua dient-me— però a la vegada assumessin una responsabilitat, es comprometessin en alguna cosa que valgués la pena, s'embarcassin en alguna acció a favor del poble... ho entendria perfectament; però és que tot això ni tan sols s'ho plantegen...

No pots mantenir una conversa seriosa perquè són molt pocs els qui tinguin alguna cosa per aportar-hi. A més, no interessa, perquè si a qualcú se li ocorre una idea original o treu un tema interessant a

PLA "VERGER"

A principis de juny, el ple del Consell Insular de Mallorca aprovà per unanimitat el que ha vingut a denominar-se "Pla Verger": el pla per a millorar la xarxa de clavegueram i aigua potable arreu dels pobles de Mallorca.

Aquest pla compta amb un pressupost global de 9.912.654.966 pessetes, de les quals a partir d'enguany fins a l'any 1993 el C.I.M. en posarà 6.879.110.618 i els ajuntaments, 3.033.544.348 ptes.

Pel que fa a Montuïri, segons la nota que hem rebut del CIM, en concepte d'abastiment d'aigua s'han pressupostat 140 milions de pessetes, de les quals corresponen a l'Ajuntament 21 milions l'any 1991 i altre tant l'any 1992, i al CIM, 49 milions el 91 i 49 el 92.

rotlo, tot d'una se li tiren damunt dient: "Però això, ¿per què serveix?" No hi ha empatxos de cultura, en tot cas són de futbol i futbol. Valenta gràcia.

Amb interès i silenci vaig escoltar aquell jove amic meu i encara que em va sorprendre el concepte que tenia sobre els propis joves, vaig trobar que en part tenia raó. Anys enrera, a l'hora de definir la joventut hi posàvem paraules com inconformisme, rebel·lia, protesta, empena... Avui sembla que cap d'aquests mots ens resulta vàlid, a no ser el darrer per allò que l'empena la tenen a la punta del peu a l'hora de pitjar l'accelerador del cotxe.

Però no tot és tan negatiu ni tan negre. No podem generalitzar. L'obra estrenada el passat mes de juny, "El diluvio que viene", és una prova evident que no tots els joves i al.lotes es deixen dur pels

vents cautivadors de la indiferència, el conformisme i el passotisme; n'hi ha que són capaços de passar-se l'horabaixa de la majoria dels diumenges assajant una obra que a la vegada que els ompl a ells, servirà per delectar els altres.

Que quedi doncs constància que l'any 1990 hi ha joves que durant el cap de setmana s'avorreixen, no saben on han de fermar l'ase, es deixen dur totalment... i n'hi ha d'altres que s'ho munten bé, es diverteixen, troben un sentit a tot el que fan i això els ompl i els fa feliços.

Quan anava a signar aquest article, ha vingut una al.lota i l'hi he llegit. L'ha escoltat amb atenció i m'ha comentat: "No dius res nou, això sempre ha estat així": Potser té raó, però m'he quedat amb el dubte. De totes maneres: ¿No creis que avui abunden més els joves del primer grup que no els del segon?

Andreu Genovart

Alguns cables baix terra

Les repetides denúncies que els cables espenyen l'estètica de les façanes del poble i corren el risc d'esser un perill pels viandants, han tengut un petit ressò.

Aquest és l'aspecte que oferia la plaça a mitjan juny passat quan G.E.S.A. havia excavat la síquia corresponent. Però encara no restaran tots els fils amagats. ¿Quan serà?

Guillem Morlà Jaume

Per haver ascendit de categoria ha deixat la delegació de "Sa Nostra" a Montuïri

La Caixa de Balears, "Sa Nostra", va obrir a Montuïri la seva oficina el 23 d'agost de 1986. Fins el passat mes d'abril —quasi quatre anys— ha estat aquí el seu delegat Guillem Morlà Jaume, un home que aquest mes complirà els 40 anys. Casat amb una montuïrera, té dues filles —de 13 i 11 anys—. Es natural de Sant Joan i allà amb aquesta entitat va començar a fer feina l'any 1973, com a sub-delegat, fins a l'any 1979.

Ara, amb motiu d'haver-lo nomenat Cap de la Secció de Mètodes de l'entitat d'estalvis, a Ciutat, ha hagut de traslladar-se allà. Amb aquest motiu tenguérem amb ell aquesta xerradeta:

—¿Quin temps fa que treballes a "Sa Nostra"?

—Hi estic des de l'any 1973, o sia que en fa 17. Aleshores sols en tenia 23.

—¿Sempre has estat a "Sa Nostra"?

—No. Quan hi vaig entrar procedia de la "Banca March", on hi havia entrat feia quatre anys.

—¿Treballares a Sant Joan?

—Sí. Allà hi vaig estar com a sub-delegat, des de l'any 1973 fins al 1979.

—¿I després?

—L'any 1979 em destinaren a Porreres on hi vaig estrenar càrrec de delegat. Hi vaig estar fins a l'agost de 1986, que fou quan varen obrir a Montuïri, per les festes patronals.

—I ara, ¿què pots dir del temps que has estat a Montuïri?

—Ho he trobat molt agradable. El poble de Montuïri ja el coneixia des que vaig començar a festejar, quan tenia 19 anys. Es més, durant 7 o 8 anys hi vaig jugar a futbol. Jo diria que més era conegut per la gent que els altres per mi. El sector del poble amb qui em feia,

era sobretot la joventut.

—En quant a la feina professional a Montuïri, ¿com s'ha desenvolupada?

—No em puc queixar de res. Si un té en compte que els dies de treball no viuen a Montuïri més de 1.500 o 1.600 persones, ja que l'altra és gent de caps de setmana, no ens pensàvem que amb aquests quatre anys poguéssim atreure la clientela que hem aconseguit. Consider que vàrem tenir bastant d'èxit. I ara, fins i tot em veig obligat a donar les gràcies a la gent de Montuïri, de tan bé com es portaren amb mi. Això, sens dubte, m'ha ajudat a l'hora de promocionar-me dins l'entitat.

—Es pot dir, d'aquesta manera, que te'n vas "amb la boca que et fa aigua".

—Efectivament.

—¿Per què te n'has anat?

—Perquè m'han ofert un ascens de categoria dins l'entitat, i consider que l'has d'aprofitar quan te l'ofereixen.

—Així hauràs canviat de domicili.

—Realment canviaré de domicili per establir-me a Montuïri, ja que

Considera que durant els 4 anys, "Sa Nostra" a Montuïri ha tengut bastant d'èxit

Afirma que a molts dels qui es preparen per ingressar a la banca els manca il·lusió i una bona preparació

durant aquests anys de feina tenia la residència a Porreres i encara ara la hi tenc. Però ara pens venir a viure a la casa que tenim a Montuïri, en el mateix carrer d'Abaix.

—¿I possibilitats de tornar a Montuïri, a fer-hi feina?

—És difícil, ja que la categoria professional a Montuïri, dins l'entitat, és bastant inferior a la que tenc.

—Abans d'acabar desitjaríem que donassis un consell a la gent que estudia i es prepara per a la banca.

—Generalment els dic això: el que s'ha de fer és preparar-se bé. Jo diria que als joves els manca il·lusió per preparar-se. Als mals estudiants els serveix d'excusa dir: "Se'n presenten massa". Des que em vaig presentar a la Banca March —i també em vaig presentar a altres bancs— sempre he vist el mateix fet: molta gent poc preparada que va a oposicions per poder dir a ca seva: "Faig qualche cosa però duc mala sort". I llavors, naturalment, guanyàvem la plaça els qui anàvem ben preparats, que érem els qui vertaderament lluitàvem per aquell lloc de feina. I avui es pot aplicar exactament igual. Fa 22 anys que em vaig presentar a la Banca March i vaig guanyar oposicions, i ja érem més de mil per a 12 o 13 places. O sia que la proporció és exactament la mateixa. Torn a repetir: la cosa més important era i és anar ben preparats, abans i ara.

Onofre Arbona

Maria Fernàndez Sánchez

Una jove que estudia infermeria i troba que és una carrera que té futur

Na Basilia Fernàndez Sánchez és una al.lota de Montuïri, de 20 anys, que ha decidit enfocar la seva vida cap al món de les infermeres. Una professió que s'ha tornat posar de moda fa uns anys, i no sols degut a les vagues de les que a Montuïri ens n'hem adonat mitjançant la premsa, sinó perquè de cada dia es delimita amb més exactitud el seu treball dins la societat.

Hem parlat amb ella i aquesta fou l'entrevista:

—¿Quins estudis són necessaris per poder estudiar infermeria?

—Han d'haver fet B.U.P., C.O.U i la selectivitat, o bé Formació Professional de segon grau, de tècnic de laboratori.

—I tu ara, ¿quin any curses?

—El primer.

—Quines assignatures teniu?

—Infermeria, ciències de la conducta, salut pública, bioestadística, ètica, legislació, microbiologia i bioquímica anatòmica.

—¿Quina assignatura és la que més t'agrada i la que manco?

—Salut pública i anatomia, les que més; i bioquímica, la que manco.

—¿Quants estudiava infermeria?

—A primer només som 54.

—¿Per què sou tan pocs?

—Perquè actualment els estudis depenen d'INSALUD, i l'escola que hi ha és petita, i degut a problemes d'espai no hi cap més gent. A partir de l'any que ve dependrà de la Universitat. Les obres ja estan començades, però fins que no estiguin acabades seguirà igual.

—¿Quants de cursos són?

—Tres.

—¿Quin horari teniu?

—De les vuit del matí a les tres del capvespre.

—¿Per què elegires aquests estudis?

—Perquè són els que més m'agraden, des de sempre, i trob que tenen moltes sortides.

—Respecte a les pràctiques, ¿quin temps en feis?

—En feim dos mesos, un més a cada servei diferent.

—Ara, ¿què feis concretament?

—A primer curs feim coses molt senzilles. Treballam com auxiliar, com és per exemple fer llits... ajudar al malalt, fer tot el que ell no pot fer, satisfer totes les seves necessitats, com són alimentació, higiene... No solen esser tècniques molt complicades.

—¿Es porten bé els metges?

—Sí; tot l'equip es porta molt bé; tots ens ajuden i comprenen que som novelles amb això.

—¿I els malalts?

—Estan molt contents, perquè estam més temps amb ells... i els hi feim les coses així com ens ensenyen a l'escola, ja que les infermeres no ho poden fer degut a la falta de temps. Ara bé, hi ha malalts que quan entren no volen que els posem una injecció, per exemple; perquè no es fien de nosaltres.

—¿Quina diferència hi ha entre una A.T.S. i una infermera?

—Des de l'any 1977, la carrera es diu "Diplomatura Universitària d'Infermeria" i han d'estudiar 12 anys. Abans, per A.T.S. només eren 8 i durava igual que el batxiller. També feien molta més pràctica, un 80 per cent i sols un 20 per cent de teoria; i ara feim un 50 per cent de pràctica i altre tant de teoria, això com a diferències més notables. Ara ja no s'estudia A.T.S., actualment els estudis són d'infermeria.

—¿Hi altres diferències?

—Sí, l'A.T.S. abans estava més subordinada al metge i ara l'infermera està com a més definida, té un paper diferent dins la societat; està integrada dins un equip on tothom actua per un igual. Ara l'infermera ajuda al malalt des d'un aspecte psicosocial, abans només es dedicava a la malaltia.

—¿Trobos que està ben entesa per la gent, la feina d'infermeria?

—Crec que no. Férem unes enquestes a les escoles i la majoria les veuen com una auxiliar del metge.

—Vérem pels diaris, que féreu vagues. ¿Podries dir-nos els motius que us hi induïren?

—Sobretot l'econòmic, perquè comparat amb altres carreres, els diplomats en infermeria cobren poc i en canvi tenen molta feina, ja que en els hospitals hi ha manca de personal. Un altre motiu és el de les substitucions per vacances, poden esser substituïts per un tècnic de laboratori i en canvi aquest té menys estudis. I en això no hi estan d'acord. I altres motius més.

—¿Què diries als joves per animar-los a estudiar infermeria?

—És una professió que pot ajudar a la gent és agradable i sobretot trob que té molt de futur

Ma. Antònia Rigo

Assemblea General de l'Associació de la Tercera Edat

L'Associació de la Tercera Edat de Montuïri va celebrar a Lluc el passat 14 de juny l'Assemblea General anual, en el transcurs de la qual es va donar compte de la activitats realitzades

durant l'any passat, així com de la situació econòmica.

Els assistents, 110, aprovaren la gestió feta per l'actual junta directiva, la qual no sofrí cap modificació, perquè

Vista parcial dels assistents a l'Assemblea de la Tercera Edat celebrada a Lluc

Dia 15 de juny, a Sineu, el President Cañellas volgué oferir un sopar i roda de premsa a les nostres publicacions, en el transcurs de la qual s'afrontaren temes d'interès general

BERNARDÍ PUJOL

CAFETERIA MODELMON

Serveis pulcres

no correspon fins l'any que ve. També s'exposaren alguns projectes i es demanà més col.laboració a fi que la feina estigui més repartida.

S'aprofità l'avinentesa per fer l'obsequi d'una palangana d'argent als matrimonis que enguany compleixen les noces d'or.

NOVA HAMBURGUESERIA

En el carrer de la Creu d'En Gegues, el passat 15 de juny fou oberta una hamburgueseria que han batiat amb el nom de "Cas Flabioler".

N'és propietària Maria Antònia Grimalt, néta de l'amo En Joan "Niu"; a qui desitjam èxit en aquesta empresa, en la qual ha posat tantes il.lusions.

ASSOCIACIÓ DE PARES DEL COL.LEGI Festa de fi de curs

El 22 de juny passat l'A.P.A. del Col.legi "Joan Mas i Verd" celebrà la festa de fi de curs a la que hi assistiren la majoria dels seus membres.

L'actual junta directiva, la composició de la qual donarem a conèixer en l'edició del passat octubre, ha treballat i s'ha esforçat perquè es complissin els objectius que s'assenyalaren en el començament del curs.

Actualment compta amb 131 membres (el total d'alumnes del Col.legi és de 191), i l'APA ha organitzat, entre moltes, activitats culturals, destacant les de psicologia i música; activitats esportives, entre elles futbol, futbet i natació; sanitàries i de festes. Distintes manifestacions han estat: exposició i conferència-col.loqui a càrrec de la U.I.B., les festes de Nadal, Sant Antoni i del llibre, a la qual en vengueren a la plaça Major, conferència-col.loqui sobre joguetes, compra d'un ordinador per a preescolar, col.laboració amb grups d'escoles. I col.laboracions econòmiques, que han servit, entre altres, per adquirir regals per als entrenadors i delegats, sopar de final de temporada, ajuda al viatge d'estudis, ajuda per comprar l'ordinador del Col.legi, etc.

Un curs que es tancà amb els millors desitjos de continuïtat i recolzament a tota la comunitat escolar.

S'HA DIT QUE...

... si es jugadors de sa selecció espanyola tenguessin part de s'afició que té el Montuïri, anirien més vius i espavilats a s'hora de fer es partits. (Frase dita després des partit des Mundial Espanya-Uruguay).

—oOo—

... aquest dia es jugadors de sa selecció espanyola pareixien noltros quan érem al.lots i es dia de ses matances horabaixa fèiem un partit de futbol.

—oOo—

... però ja no poguérem dir lo mateix quan jugaren ets altres partits. Ni fins i tot quan ets iugoslavs mos eliminaren.

—oOo—

... se'n va sentir un que deia: "¿Saps per què fum? Idò fum perquè es socialistes diuen que no hem de fumar".

—oOo—

...si es fils de sa corrent van a l'aire, hi ha gent que protesta. Si van per ses façanes, protesten. Si obrin síquies per enterrar-los, protesten. Protesten es de sempre. Per a tots ells, un consell: Comprau un llum d'oli, de carbur o de butà, tallau es fils i s'haurà acabat sa història.

—oOo—

... si durant un parell de setmanes En Joan "Muix" passàs sa bacina a l'església com ho va fer es dia de ses primeres comunions, sa parròquia de Montuïri podria fer obra cada any.

—oOo—

... sa comissió de festes de s'Ajuntament es va reunir per veure quines coses havien de fer per Sant Bartomeu, i acordaren que no ho sabien. Un des qui va ser més original digué: "Com l'any passat".

—oOo—

... lo que funciona millor a Montuïri, per damunt es futbol, s'Ajuntament, l'Església, es colomistes... és sa Tercera Edat.

—oOo—

... mentre BONA PAU "doni branca" una vegada a la dreta i una altra a l'esquerra, seguirà augmentant es nombre de lectors i subscriptors.

—oOo—

... posar una multa per aparcar en doble fila a s'Avinguda des Dau és una cosa que no passa cada dia. Fer-ho a més "por obstaculizar la circulación", potser llegítim segons es codi, però és mal de creure. Sa "friolera" de 35.000 pessetes per aquesta infracció sembla desproporcionada. Lo que no s'entén és que per fer lo mateix a plaça, cada dia, no passi res, quan s'autoritat se podria forrar.

—oOo—

... ja se sap qui és es culpable des retard en començar ses obres des nou edifici de sa Creu Roja. És un "peix gros" que enrampa. Respon a les sigles de GESA.

—oOo—

... En Rafel Socias "Vermell" podria prendre es papers an es capellans. Sabeu que hi predica de bé!

—oOo—

... amb En Pere Sampol que ara no va tant p'enmig, i N'Andreu Genovart que passarà a residir a Porreres, alguns regidors dormiran més arreu.

—oOo—

... aquesta vegada ses dones tenen raó; els han posat a prova sa paciència amb això des "mundials", i no saben com l'han exercitada, an aquesta virtut!

EN XERRIM

JEAN ANNE SEGUEIX RECOLLINT ÈXITS

La coneguda ceramista local, Jean Anne Jorgensen participà a la setena fira nacional de ceràmica a Logronyo durant les festes de Sant Bernabé el passat mes de juny.

Na Jean fou una de les 25 ceramistes creatives seleccionades de tot l'Estat Espanyol; la seva obra agradà molt i ella vingué satisfeta per l'èxit obtingut.

També exposà les seves creacions a la Casa de Cultura de Muro durant les passades festes de Sant Joan.

ELS ESPELEÒLEGS, A SON FORNÉS

A fi de continuar les excavacions en el poblat talaiòtic de Son Fornés, el passat 27 de juny, arribaren a Montuïri els espeleòlegs procedents de la Universitat de Barcelona i immediatament començaren la seva tasca.

REHABILITACIO
D'EDIFICIS I VIVENDES DE MALLORCA

Recuperem ca nostra

CAIXA DE BALEARS
"SA NOSTRA"

Si vol canviar de casa sense canviar de domicili, sol·liciti informació a l'oficina de "Sa Nostra". És en benefici de tots.

L'AJUNTAMENT INFORMA

RESUM DE L'ACTA DEL PLE ORDINARI CELEBRAT DIA 7 DE JUNY DE 1990

INFORMES I COMUNICACIONS

El batle informà i donà compte dels següents assumptes:

- Conveni concertat amb INSERSO pel servei d'"Ajuda a domicili" i el d'"Integració Social", cuina i menjador per a la 3a. Edat, per un import de 1.650.000 i 800.000 pessetes respectivament.

- Possibilitat que en el Pla de 1992 d'Infraestructura per a l'Educació Física i Esport Escolar, s'inclouguin cobrir la pista poliesportiva del Col·legi Públic, la pavimentació del gimnàs i la reparació de la pista poliesportiva d'Es Dau.

- Inclusió en el Pla d'Inversions de les obres d'Infraestructura Hidràulica del projecte "Abastiment d'Aigua Potable", amb un pressupost total de 140 milions de pessetes i executar durant 1991 i 1992. Del pressupost total el CIM subvenciona 98 milions i l'Ajuntament n'aporta 42 milions.

- La celebració del concert del conjunt "Duncan-Dhu" pel proper 7 de juliol. El pressupost és de 5.500.000 pessetes.

PRESA DE POSSESIÓ

Havent designat Josep Ma. Munar Vich (PSOE) per substituir Gabriel Fiol Roig, el primer, després de jurar el càrrec, pren possessió i és felicitat pels representants dels grups polítics.

CONVENI INEM-CC.LL. - 1990

Fou aprovat l'estat de medicions i pressupost de les obres "Conservació i Reparació d'edificis públics d'usos socials" i es sol·licita a l'INEM una subvenció de 995.745 ptes. per finançar part de l'import total, que puja a 1.244.682 ptes.

PLA D'OBRES I SERVEIS - 1990

El batle exposà que del projecte d'adequació de l'edifici per a residència de la 3a. Edat, el CIM havia rebaixat el pressupost inicialment sol·licitat, passant de 38.066.458 a 26.666.666 ptes. D'aquesta manera l'aportació municipal seria de 6.666.666 i la del CIM 20.000.000 de ptes.. Això faria que es realitzàs una 1a. fase-A i una 1a. fase-B.

Miralles Julià demana aclaracions sobre la manera d'incloure aquestes obres sense haver-hi consignació pressupostària. A lo que el secretari exposà la manera d'incloure determinades obres i la manera de crear les partides necessàries abans de la contractació de les obres; això en el cas que l'Ajuntament no tengués recursos suficients per finançar la totalitat de les obres. Miralles Julià exposà la necessitat que ja s'habilitin els medis i recursos econòmics necessaris.

Sampol Mas ratifica el que exposà en el seu dia, que seria difícil finançar aquestes obres amb càrrec al pressupost vigent, motiu pel qual s'hauria de recórrer a formalitzar el corresponent préstec bancari.

Davant això la Corporació per unanimitat acordà acceptar inicialment la proposta del CIM així com resta exposat al principi d'aquest apartat.

EL PROJECTE D'IDEES PER A LA REHABILITACIÓ DEL MOLINAR

Es donà compte a la Corporació de l'acta del jurat, exposant que s'havien admesos 9 treballs, i s'havia emès el següent veredict:

1er. premi. Joan Bauzá Roig, amb el tema "Remolí".

2on. premi: Joan Artes Pérez i Margalida Gelabert, amb el lema "Bon Vent".

3er. premi. Maria Teresa de Medrano, amb el lema "Parc d'Es Vent".

S'exposà l'adient valoració del jurat. Així com apareix el projecte guanyador, no es preveu que hi hagi cap carrer que des de l'Avinguda d'Es Dau arribi a la carretera. Sols hi haurà un passeig que des d'Es Dau i per davall els molins arribarà fins al de Can Ferrando, on s'hi situarà una plaça que vendrà a ser el terme de tot el recorregut, el qual enllaçarà tots els molins de la ruta turística.

Es prestà la conformitat si bé Pere Sampol i Joan Miralles manifestaren que a fi de promocionar els treballs presentats s'organitzassin alguns tipus d'actes on s'explicassin detalladament aquests projectes. Per això s'encarregarà a la Comissió de Festes de Sant Bartomeu que fixi dates per a l'exposició

dels treballs, entrega de premis i altres actes d'interès per a promocionar el tema de la Rehabilitació del Molinar.

TERRENYS ZONA ESPORTIVA

El batle exposà la proposta presentada pel propietari dels terrenys, Joan Mas Sastre; el qual cediria gratuïtament 6.500 m2. per dedicar-los a equipament esportiu i l'Ajuntament classificaria com urbans la resta dels terrenys fins a la carretera de Manacor per destinar-los a ús comercial i lucratiu i de serveis fins a un màxim de 10.000 m2.

Miralles Pizà exposà que la proposta si bé és admissible no es pot acceptar totalment. S'hauria de crear una comissió a fi de clarificar alguns aspectes, com valor dels terrenys, revalorització, clarificar l'ús i la qualificació urbanística, delimitar la superfície per a instal·lacions esportives, fixar les característiques de la piscina (que hauria d'esser olímpica i d'ús comarcal), finançació, subvencions... en definitiva, elaborar una contra-oferta i aclarir punts.

Sampol Mas després d'exposar que la cessió seria beneficiosa per a l'Ajuntament i per al particular, ja que augmentaria de valor per la qualificació dels terrenys, considera que s'hauria de tenir una reunió amb l'arquitecte per aclarir aspectes tècnics, com són paràmetres urbanístics, protecció del paisatge del poble i de la zona, superfície dels terrenys...

Davant això, per unanimitat s'acordà crear una comissió per estudiar el tema amb un representant de cada grup polític.

MOCIÓ DEL P.S.M.

Davant l'oferta de distintes qualitats de paper reciclat, obtingut del paper usat, amb un estalvi considerable de fibres vegetals i de madera, així com d'aigua i contaminació ambiental, l'Ajuntament acordà substituir progressivament, així com es vagin esgotant les existències, el paper convencional per paper reciclat, inclòs el de fotocòpies, publicacions i informàtica.

L'acord fou prè a rel d'una moció presentada pel P.S.M.

"EL DILUVIO QUE VIENE": Una gran obra per a uns bons actors

Jo havia vist l'obra "El diluvió que viene" a Madrid amb una gran ostentació tècnica i una magnífica interpretació. Després la vaig presenciar a L'Auditori de Ciutat i encara que la seva escenificació fou molt digna, no em va commoure com la primera vegada. Quan En Norat em digué que pensava dur sobre l'escenari de la Sala Mariana l'obra inspirada en "After me the deluge" de David Forrest, em vaig dur les mans al cap. Vaig pensar que no sabia ben bé on s'aficava. D'això ja en fa un any. Ara, reconec que m'he equivocat.

Sens dubte aquesta comèdia musical és de gran envergadura, per la coreografia, pel nombre de personatges que precisa, per la luminotècnia i efectes de so, pels decorats i l'escenari que necessita. El primer moment vaig pensar que la idea era bella però que la realització toparia amb moltes dificultats, algunes d'elles fins i tot pareixien insalvables. Avui, després d'haver vist la representació feta a Montuïri, he de dir que he quedat agradablement sorprès, com la majoria dels qui l'han presenciada.

Els actors han sabut interpretar bé l'obra, han estat a una gran altura i cada un ha encarnat amb encert el seu paper

(no oblidem que no hi havia cap professional). A la coreografia s'hi ha vist la mà de l'artanenc Ramon Ginard, que ha creat una plasticitat estètica impressionant. El mateix s'ha de dir dels decorats realitzats per Pere Orpí, o l'arca, obra de Rafel Picornell. I tot això baix la direcció i paciència d'En Norat Moll que confessava, entre emocionat i satisfet, que l'estrena d'aquesta comèdia musical compensava els "enfados" i cansaments que suposen haver de moure tanta gent durant més de mig any que han durat els assaigs.

Crec que tots, absolutament tots,

mereixen l'enhorabona, una enhorabona que de fet els va tributar el públic amb els seus entusiastes aplaudiments, amb la seva participació omplint pràcticament els tres vespres la Sala Mariana, cosa que feia molt de temps no s'havia vist.

Desig a tots els actors molt d'èxit en les properes interpretacions de l'obra que faran a diversos indrets, entre altres bandes a Eivissa i Formentera, i que l'any que ve ens puguin deleitar amb una altra obra que torni omplir la Sala Mariana.

Andreu Genovart

CARTA AL DIRECTOR

Sr. Director:

M'ha alegrat molt veure publicat en la nostra llengua a BONA PAU, l'abril passat, "Un càntic a la Pedra des Peix" que fa 25 anys vaig enviar a aquesta revista; però degut a circumstàncies que tothom coneix, fou publicat en castellà.

No sé perquè em canviaren el text en la traducció i ara també ha sortit amb la mateixa equivocació. L'original deia: "Diuen que en altre temps, fins allà hi arribaven els peixaters, i des del petit cim, amb el corn, dardellaven el silenci dels voltants..."

Com es veu no té cap sentit "los sexagenarios", que hi posaren en castellà, ni tampoc "els seixantins". De fet el nom de "Pedra des Peix" segons em digueren, venia del costum dels peixaters d'anar fins allà.

Baltasar Amengual

En aquestes dues escenes de l'obra podem contemplar a dalt, els decorats, i a baix un moment de l'actuació de la coral.

ELS CAPDAVANTERS DELS PARTITS POLÍTICS DE MONTUÏRI - (I)

Josep Maria Munar Vich, Secretari General del P.S.O.E.

Ara que entrem dins l'any previ a les eleccions municipals i autonòmiques, i a fi que els nostres lectors puguin ja, des d'ara, tenir una idea més o manco cabal dels diferents punts de vista així com d'altres temes que interessin, hem parlat amb els responsables dels quatre partits polítics que a Montuïri tenen representació dins l'Ajuntament. Tots han estat d'acord en respondre a les nostres preguntes i fer-les públiques mitjançant BONA PAU. Per aquest motiu i començant aquest mes i durant quatre consecutius, anirem inserint les respectives entrevistes.

Ençata les sortides dels qui encapçalaven les formacions polítiques a Montuïri, el Secretari General del P.S.O.E. local, Josep Maria Munar Vich. Un home de 43 anys, mestre d'escola, ben conegut dins el poble.

—Vaig estudiar —comença dient-nos— fins que vaig fer la primera comunió (als 7 anys) amb les Monges Franciscanes de Pina; fins als 10 anys, a l'escola unitària de nins de Pina, batxiller elemental a l'acadèmia d'Algaida, on anava cada dia amb bicicleta; batxiller superior a l'Institut Ramon Llull; un any a l'acadèmia militar i finalment tres anys de magisteri. Casat amb Na Sebastiana "Queló" de la qual tenc una nina (Antònia) i dos nins (Guillem i Llorenç).

—¿Des de quan pertany al P.S.O.E.?

—Hi pertany des de l'any 1977. M'hi vaig afiliar pels ideals democràtics de funcionament intern i extern del partit, per lluitar en defensa de la llibertat, entesa dins el marc constitucional, per la igualtat d'oportunitats i per a treballar perquè els qui vénguin darrera tenguin uns serveis millors que els que tenguérem nosaltres.

—¿Quan t'elegiren president?

—El nostre partit no és presidencialista; aquest càrrec és més honorífic, el nostre s'estructura en secretaries. Ara fa un any que fou la darrera vegada que m'elegiren secretari general.

—¿Podries dir-nos la llista dels qui constitueixen la directiva?

—És aquesta: Secretari Genral, Josep Ma. Munar Vich; Secretari d'Organització, Joan Roca; Secretari Municipal, Gabriel Miralles Pizà; Secretari pel que fa a Tercera Edat, Catalina Bauzà, i Secretari de Joventut, Petra Mayol.

—¿Com veus el futur del partit?

—A nivell nacional, molt bé. Després de vuit anys de govern socialista amb les grans reformes dutes a terme i guanyar tres eleccions seguides, és tot un èxit polític. D'un país enfangat al passat, hem passat a un estat modern integrat a Europa. S'ha fet la reforma industrial, econòmica i social; s'ha controlat la inflació, l'atur baixa anualment i l'empresa pública rendeix com la privada. Només un partit que governi pels interessos del poble enfront dels particulars, pot crear riquesa, igualtat d'oportunitats i benestar social.

—¿I pel que fa a nivell local?

—La nostra adaptació a nivell local no ha variat massa al llarg d'aquests 11 anys de democràcia local; tenim una militància reduïda, però bona, que comprèn gent des de la tercera edat fins als més joves; entre tots intentam fer el millor pel nostre poble, tant des del govern, quan ens ha tocat, com des de l'oposició.

—En concret, ¿quina política pretén el vostre partit a Montuïri?

—La nostra política pretén un Montuïri millor per a tots; això suposa dotar el nostre poble d'uns serveis moderns, però també assumibles econòmicament.

—¿Com veus Montuïri?

—Els temps han canviat. D'esser un poble ric, comparat amb altres, fa 30 o 40 anys, hem passat a formar part d'una comarca del Pla estancada econòmicament. No és possible afrontar els grans reptes de modernitzar el nostre poble amb la política dretana de la Comunitat Autònoma. No hi ha d'haver a la nostra illa pobles de primera i pobles de tercera.

—¿Podries concretar més?

—El Pla d'Obres i Serveis del C.I.M. d'inversions milionàries, actualment no ens serveix per res. No és just canalitzar aigües potables, construir depuradores, residències de la tercera edat, piscines, pistes poliesportives i que el nostre poble hagi de fer la mateixa aportació que Calvià, Santanyí, Inca o Pollença. Mai amb el nostre pressupost municipal podrem crear un salari social.

—En general, ¿quina és la finalitat del vostre partit?

—La nostra finalitat és de servici. A un poble petit, la política s'ha d'entendre amb un sentit altruista, no podem esser professionals de la política. No hi ha compensacions socials ni econòmiques. Si el partit, en general, a Montuïri ha decepcionat, serà el poble a l'any 1991 el qui ho dirà.

—¿Què consideres que s'hauria d'haver fet a nivell d'Ajuntament?

—Una programació adequada als nostres pressuposts dels 87 al 91, i no del 90 al 91. Respectar la normativa urbanística. La tolerància és bona i necessària en determinats casos, però anàrquica i destructora quan intervenen els interessos privats enfront del col·lectiu. Un batle, un partit no pot condicionar el futur d'un poble. Durant vuit anys s'havia fet una gestió dirigida a millorar els serveis educatius, sanitaris i d'esplai, tant

(Continua a la pàgina següent)

(Ve de la pàgina anterior)

per a joves com per a majors; si no anam vius i reclamam a dalt, ens quedarem sols, aïllats.

—Així que no ets optimista.

—No ho puc esser. La previsió de serveis a llarg plaç a Mallorca i pel que fa referència a la nostra comarca, no ens és gens favorable. Així: Serveis sanitaris Vilafranca i Manacor amb les despeses a càrrec de l'INSALUD. Serveis educatius Sineu a càrrec del M.E.C. Serveis esportius Una piscina com la de Lloret o Sineu, ¿quan?. ¿I per què no tot un poli-esportiu comarcal amb piscina coberta a càrrec del C.I.M., tant la construcció com el manteniment? Si realment estimen el nostre poble aquests senyors de Montuïri que tenen el poder a Ciutat, si no obliden que ells també nasqueren a la part forana i que no hi pogueren estudiar, aprendre a nedar o dur els seus fills al pediatra, encara són a temps de fer qualche cosa.

—¿Ja teniu pensada la persona que pensau proposar per batle?

—En el moment oportú el partit, reunit en assemblea general, decidirà el candidat i la lista municipal.

—¿On teniu el local social?

—El nostre local està al carrer Pujol, número 13, obert a tothom. L'obrim quan podem i quan tenim assumptes a tractar; hi poden acudir tots els afiliats, tots els simpatitzants i tots aquells qui en tinguin ganes, avalats per un militant.

—¿Com veus el futur de Montuïri?

—Al final d'aquesta legislatura s'hauran perdut 4 anys. L'any 1987 trobaren un Ajuntament sanejat econòmicament, criticaren l'augment d'imposts que es feren arreu per tot l'Estat; ells han seguit augmentant-los i no han estat capaços de crear riquesa, ni benestar; i el més vergonyós encara ha estat la degradació urbanística del nostre terme municipal i del propi poble. El futur del nostre poble ha d'esser en base a uns programes electorals possibles i coherents.

—¿Penses que s'hauran coberts els objectius al final d'aquesta legislatura?

—Han estat tres anys per a descobrir

Josep Maria Munar, no és optimista, però creu que encara hi ha temps de fer qualche cosa
"Si no anam vius i reclamam a dalt, ens quedarem aïllats"

"El futur del nostre poble ha d'esser en base a uns programes electorals, possibles i coherents"

que el programa del P.S.O.E. era millor i l'han posat en marxa l'any 1.990, piscina, Molinar, residència, aigües netes, aigües brutes...

—¿Com respon la joventut a les exigències del vostre partit?

—Una part de la joventut està molt preocupada pels seus estudis, la cultura i un lloc de feina; una altra passa olímpicament i espera que els altres li resolguin la papereta. Jo pens que no ha de passar massa temps perquè aquesta joventut descobreixi que a través de l'honradesa política i la participació activa en ella es poden aconseguir millores socials i es pot construir un poble modern i progressista.

—¿Qui està més per vosaltres els joves o els vells?

—Només un partit amb un extracte

social equilibrat de majors, de mitjana edat i de joves és capaç de dur endavant un poble, una comunitat o un estat.

—Ja una darrera pregunta. ¿Com justificariu la vostra postura, o sia el que heu fet o no heu fet, davant el poble?

—El poble de Montuïri ens va dir l'any 1987 que bastava de poder com-partit, que havíem de fer oposició o deixar que la dreta governàs durant 4 anys. Els dos primers anys treballaren per dur endavant la piscina, la residència i el projecte del Molinar. Ho abandonaren per falta d'interès de la dreta; avui ens sentim contents que hagin posat en marxa aquests projectes, encara que sia massa tard. El poble és intel·ligent, és el millor jutge; no serà necessari que nosaltres ens justifiquem, ell farà justícia i elegirà el seu destí per a quatre anys mes.

Onofre Arbona

ELS NINS DE PRIMERA COMUNIÓ, 25 ANYS ENRERA

Aleshores eren nins, però ara ja són homes fets. Era el 9 de maig de 1965. A la fila de darrera destriam Joan Verger Gomila, Josep Aloy Vaquer, Miquel Cerdà Manera, Martí Ferrer Ribas, Rafel Amengual Roscar, Pere Mora Palomina, Jaume Rossinyol Moll i Bartomeu Miralles Tous. A la d'enmig, Llorenç Llull Riera, Pere Munar Garau, Mateu Ginard Sampol, Antoni Verger Ribas, Jaume Niell Gomila, i Sebastià Llull Matemalas. I a la de davant, Ramón Garcia Ramos, Ramón Robles Cano, Rafel Miralles Mas, Antoni Moll Fontirroig, Francesc Bauzà Amengual i Pere Miralles Comas

La plaça de toros de Montuïri, ambicionada

Durant els mesos immediats anteriors, era grossa l'esperança de la inauguració de la plaça de toros que s'edificava en Es Dau. N'era propietari i constructor En Joan Miralles "Porrerenc", aleshores primer tinent de batle de l'Ajuntament. L'alcaldia era ocupada p'En Biel Jordà, el qual veia "amb bons ulls" aquesta i altres iniciatives d'En Joan "Porrerenc".

El comentari general

Des d'alguns mesos abans de les festes de Sant Bartomeu de 1952, la major part de la gent del poble de Montuïri vivia pensant i comentant la inauguració de la plaça de toros que s'edificava en Es Dau. N'era propietari i constructor En Joan Miralles "Porrerenc", aleshores primer tinent de batle de l'Ajuntament. L'alcaldia era ocupada p'En Biel Jordà, el qual veia "amb bons ulls" aquesta i altres iniciatives d'En Joan "Porrerenc".

Tant les persones que aquells dies es movien més com les que sortien poc de ca seva, parlaven d'aquest esdeveniment; comentaven —la majoria com si fos una cosa seva— com el nostre poble seria capdavanter taurí. Alguns ja bravejaven de poder tenir a Montuïri una plaça de toros.

Mentrestant els picapedrers i altres menestrals s'afanyaven perquè tot estàs llest el dia de la data assenyalada... però els dies corrien de pressa i alguns ja temien que l'edificació no estigués del tot enllestida.

Lluit la clàssica "mantilla" espanyola, el floret de jovenetes montuïreres en el "palco" de "manolas". Amb donya Jerònia Verd hi destriam a la fila de dalt, Maria Fiol, "Poeto"; Maria Oliver, "Monjo"; Isabel Arbona, "Sollerica"; Sebastiana Ribas, "Xorri"; Margalida Noguera, "Matarina"; Catalina Verger, "de Cas Secretari"; i Francisca Xamena. I a la filera d'abaix, Núria Pizà; Antònia Bauzà, "de sa drogueria"; Prudència Oliver, "de Meià"; una amiga de Na Prudència; Joana Amengual, "de Ses Veles"; Margalida Roca, "Joanota", i Francisca Amengual, "Redona".

Els detalls humans

Des d'un altre angle, els detalls humans per a la "corrida" inaugural —toreros, bous, quadrilles, cavalls, "manolas", permissos, ban-

des de música... —anaven per bon camí. Donava una mà —i bona!— el metge "de Meià" i En Joan Mas, i fins i tot alguns empleats de la casa de la vila (la inauguració figurava en el programa com un acte destacat de les festes patronals d'aquell any) hi dedicaren bastants hores.

Pel que fa al metge "de Meià" direm que exercia també com a metge de la plaça de toros de Ciutat; i En Joan Mas n'era l'empresari. Aquests detalls, per tant, no podien descansar en millors mans.

S'havien contractat dos toreros de categoria: "El Niño de la Palma" i "Pepe Bienvenida", amb els quals tot feia suposar que l'espectacle seria de categoria.

¿Què en direm de les "manolas"? Eren les persones del sexe femení que havien de donar realç a l'espectacle. S'havien elegit al.lotes —brodadores quasi totes— que anaven a Cas Metge "de Meià" i de les quals se'n responsabilitzava do-

La quadrilla de toreros el dia de la inauguració de la plaça de Montuïri, entre ells, "El Niño de la Palma" i "Pepe Bienvenida"

Els aficionats, s'estrenà el 23 d'agost de 1952

tació entre la gent del poble per aquest esdeveniment
"Niño de la Palma" en el festival de la inauguració

L'amo En Joan "Porrerenc", ben assessorat pel metge de "Meià" i En Joan Mas, fou el promotor i ànima del cos taurí montuïrer

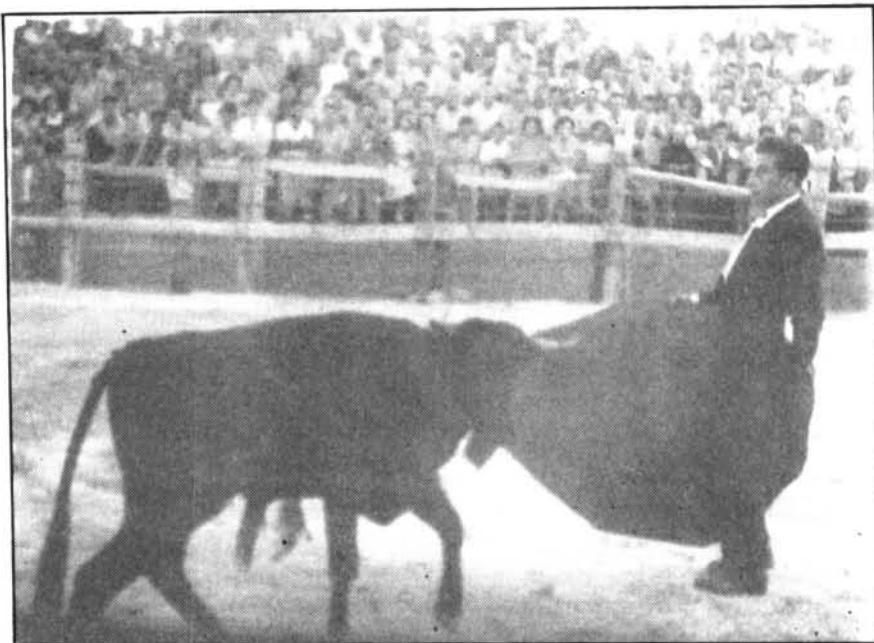
nya Jerònia, la seva esposa.

Aproximadament una hora abans de l'assenyalada per al començament de la "corrida", dins sis bells cabriolés conduïts pels propietaris o joves de confiança, les "manolas" iniciaren un cercaviles per diferents indrets de la vila, passant per Plaça. Els precedien les bandes de música de Porreres i de Montuïri, els "cossiers i dimoni" amb el flabioler. Era l'horabaixa del 23 d'agost de 1952.

L'anècdota d'un accident

Mentre el passa-carrers discorria en to de festa i goig, quan la comitiva fou davant el cafè de Can Fred —l'edifici on avui hi ha "Sa Nostra"—, el cabriolé conduït p'En Martí de Son Coll, en el qual hi anaven de "manolas" Na Sebastiana "Xorri", Na Francisca Xamena, Na Catalina de Cas Secretari i Na Margalida Noguera, tengué la desgràcia de rompre's un braç, del carruatge, degut possiblement a que el pes estava mal compartit, ja que les al.lotes anaven assegudes damunt la vela perquè les veiessin millor.

Amb la rompada, l'egua es va fer por i quasi agafaren l'amo En Biel "de Can Miró", que seia a la fresca. I el senyor de Son Moià, que ho presenciava, immediatament s'hi dirigí, agafà les quatre "manolas" i les entrà ràpidament dins ca seva. Mentrestant l'egua anava lle-

*"El Niño de la Palma" en un moment de la seva brillant actuació a Montuïri
Al fons s'afina la gran quantitat de públic assistent*

negat fins a terra.

La decisió adient fou la de repar-tir aquestes "manolas" dins els altres cabriolés. I així es féu l'entrada dins la plaça de toros, encara que d'aquesta manera sols n'arribaren tres. El cabriolé espenyat es va deixar al carrer de Na Quintana i En Martí —a qui sols li mancaven alguns mesos per casar-se amb Na Sebastiana —tot aviat i a peu se n'anà cap a la plaça de toros. El pobre Martí no pogué lluir una elegant camisa de quadres que aquell mateix dia i per estrenar en aquesta ocasió, sa mare li havia comprat a Ciutat.

Posterioritat de la plaça

El dia següent es pogué contemplar a la plaça nova, l'actuació dels "Dançadors dels balls de Mallorca" si bé al batle, segons va manifestar després, li hagués agradat que s'hagués fet a la plaça Major. Posteriorment s'hi feren algunes funcions de cinema a l'aire lliure; el 22 d'agost de 1953, s'hi oferí una funció de sarsuela (per cert que

amb molt poca assistència), el 23, toros de bell nou i el 22 d'agost de 1954, una altra vegada, toros com inici de les festes. Però sempre minvant. També s'hi feren alguns balls; un cert temps, anys, funcionà com a bar-restaurant. I actualment és una fàbrica de peces i objectes diversos de ciment "portlant".

La plaça de toros, ja sols resta en el record dels majors.

Onofre Arbona

CRÒNICA DE LA "CORRIDA" INAUGURAL

Amb motiu de la inauguració de la plaça de toros de Montuïri, el 23 d'agost de 1952, aparegué en el diari "Balears" del dia següent, la crònica —naturalment en castellà— firmada pel periodista Jimeno, que transcrivim a continuació i amb aquest subtítol:

"Gran èxit de Pepe Bienvenida i el "Niño de la Palma" en el festival inaugural"

(Continua a la pàgina següent)

**“UNA VERTADERA
BORRATXERA DE COLOR,
D’ENTUSIASME I DE
PINTORESQUISME QUAN
ELS TOREJADORS FAN
EL SEU “PASEÍLLO”...**

(Ve de la pàgina anterior)

“Expressament per assistir a la inauguració de la plaça de toros ens hem desplaçat a Montuïri. I en poques ocasions hem tengut un quefer més agradable. Com qui no vol la cosa, amb tota serzillesa, ens hem trobat submergits en el caldejat trull festiu de la simpàtica vila. I hem tornat amb el cor més jove i amb els ulls plens de color.

* * *

La plaça de toros —tal vegada sia excessiu anomenar-la així— encara estava per acabar a la nostra arribada. És un rectangle amb policromies de portada taurina. Unes escalonades netes, recents, de ciment armat i una barrera de pals i cordes disposats apressadament perquè no passàs Sant Bartomeu sense “corrida”. Sols hi ha un toril acabat, i en ell, un dels torets que han de torear-se; per a l’altre cobreix l’expedient la mateixa caixa de transport.

Ja estaven els animals separats quan encara treballaven, convertint en pista (no podem anomenar-lo “ruedo”, donada la seva forma), allò que no fa molt era encara terra de conreu. Però tot va anar de pressa, hi havia afany, entusiasme i no passaren les festes del Patró sense “corrida”.

* * *

Pels carrers, els singulars cossiers, la banda de música de Porreres, la gent endiumenjada i alegre, i els toreros. Els toreros, “Pepe y Cayetano” amb els que prengüem cafè i parlarem de... l’estupenda “miurada” que està esperant en els corrals palmesans.

* * *

Compàs d’espera. Mentre els toreros es vesteixen —que de familiar resulta aquí!—, el dimoni en fa de les seves entre els infants assustats. Després... la “novillada”...

* * *

Bona entrada. Comença la desfílada encapçalada per les retorçudes banyes

De lo que era la plaça de toros, a lo que és ara. Homes, màquinària, ciment... una fàbrica en ple funcionament.

del dimoni dels cossiers, que precedeix a aquests, i les bandes de música de Porreres i Montuïri, fraternalment unides en la interpretació de l’espanyolíssim pasdoble “Pan i Toros”. Hi ha grans aplaudiments que s’intensifiquen quan desfilen sis cabriolets endiumenjats amb al.lotes guapes. Són les presidentes, que llueixen amb moltíssima gràcia la “mantilla” espanyola. Hi ha una vertadera borratxera de color, d’entusiasme i de pintoresquisme, quan els torejadors fan el seu “paseillo” vestits a l’andalusa.

* * *

Quan el clarí mana sortir el primer toret, ja es pressent la gran tarda amb la qual Montuïri entrarà en lo taurí. En el primer —ben armat de banyons, un poc “corniveleto”, brau i envestint bé— altermen amb la capa els dos matadors enmig d’“olés” i clamoroses ovacions. Anotam tres veròniques i una mitja de “Pepe Bienvenida”, dues “chicuelinas” i un “gallo” del de la “Palma”, i “dos faroles i un adorno” de Pepe. Els calls de la mà repiquen fort. “Bienvenida” clava un parell extraordinari al so de la música i Ordóñez sols mig, però arribant bé a la cara del “bicho”.

Després de brindar al públic, “Pepote” fa una gran feina al so de la música, amb “pases” de totes les marques: Un per alt, dos en rodó, molinets, naturals, farols... L’entusiasme en el públic és indescriptible. Com a colofó, una gran

estocada, dues orelles, coa, volta al “ruedo” i una ovació d’antologia..

En el segon vedell—que és de bandera— tornen a alternar en “quites” els matadors. El rep Ordóñez amb quatre veròniques, un farol i tres de davant per darrera. Acte seguit l’agafa Bienvenida, que dibuixa dues “mariposas” rematant amb una mitja. El terç ha resultat brillantíssim, amb grans ovacions par als dos toreros. Ambdós agafen sengles parells de banderilles resultant més lluït el de Bienvenida, que el clava al bou amb la facilitat i perfecció que li és peculiar.

Gaietà Ordóñez brinda també al públic i realitza igualment una extraordinària feina al so de la música. El toret ve a més i anotam cinc “pases” amb els dos genolls en terra, “derechazos”, naturals, un de pit, quatre “manoletinas” més “pases” de genolls, dos naturals més i un altre de pit. Tot això amb adorns intercalats oportunament, al so de la música, entre “olés” i delirants ovacions. Fitorada, estocada, dues orelles, coa, volta i salutacions dels toreros, els quals són calorosament acomiadats pel públic.

Bona estrena, la de la placeta de Montuïri! I gratitud de tota la vila a don Caspar Mas i don Joan Miralles, que han fet possible l’esplendor d’aquest festival”.

R. Jimeno

La primera època del cinema mut a Montuïri - II

Fortes rialles i molt de renou invadien la sala

(Continuació)

LES PRIMERES SESSIONS

Les primeres sessions, per a petits i grans, foren d'agradable sorpresa. Més envant s'acostumaren i familiaritzaren amb els personatges que es movien davant d'ells. És possible també que des de les primeres sessions hi assistís un públic bastant nombrós i que anà en augment, ja que poc temps després eren dos els cinemes —“Salon Sampol” i “Cine Royal”— que funcionaven dins el nostre poble.

Dins la sala del cinema dels primers temps, com hem dit, asseguts uns i drets darrera de tot el altres, cigarrets en mà, i traient fum fins i tot per les orelles, la gent seguia sense perdre's fotograma, les carreres del “Ford potada” carregat de policies de la “Keystone” que encaçaven el lladre de torn o reien amb l'elegant comicitat d'En Max Linder (sols per enumerar uns quants personatges). Sempre, però, amb un to festiu.

Les persones consultades ens parlen prioritàriament dels personatges còmics del primer temps del cinema. En efecte, dins tots els temes que ha tocat o tractat tota la filmografia dels primers temps del cinema mut, el que més abundava era el gènere còmic.

Els primers “gags” cinematogràfics els gaudiren els nostres pares i padrins amb grans rialles, renou i festa.

ELS COMENTARIS DEL PÚBLIC

Hem de recordar també (com ja hem dit en altres articles) que els comentaris del públic es feien en veu alta, i animaven els cavallistes, i sobretot el “valent”, a viva veu, cosa que no restava emoció al film, ja que les pel·lícules, com sabem, eren mudes. La manca de sonoritat de la pel·lícula feia innecessari el silenci. La cosa canvia quan a la fi de la segona època del mut, el “Cine Royal” instal·là dues altaveus (una a cada banda de la pantalla) i posaven música durant la projecció.

Recordam encara els de la nostra edat, que durant aquella època abans esmentada del mut, ens impressionà intensament la música que acompanyava el film “La mujer en la Luna”. Fou casualitat que els qui manipulaven els discs, dins la cabina de projecció, posassin la mateixa música a cada sessió durant els moments culminants de la pel·lícula, o que a la casa distribuïdora els donassin les plaques amb la música adequada, és un fet que no hem pogut averiguar; però sí, que va causar un estrany impacte dins nosaltres.

ELS CLIENTS HABITUALS

Però tornem enrera altra volta. ¿Quins eren els clients habituals del cinema?

Tots els indicis apunten, com hem dit abans, cap als nins i als lots grandets del poble, preferentment, i també alguns majors, no massa. Els dissabtes al vespre i els diumenges també al vespre, és de suposar que els missatges, pastors, porquerets, egiers i places mortes de les possessions de l'entorn —que eren moltes— també fessin acte de presència. Els obrers i obreres de la fàbrica de sabates de l'hostal també foren espectadors entusiastes del nou art. Hem de fer notar que la gent major, que pretenia d'esser seriosa, no acudia a la sessió del diumenge horabaixa, degut a la cridadissa i a l'avalot que amaven tots el al.lots del poble durant la projecció. Els comentaris, a la sortida, tant de petits com de grans, eren saborosos i espirejants, passant per un humor especial, molt del nostre poble; com encara ens ha contat certa persona molt apreciada que ho ha viscut. Un fet que demostrava l'esperit inquiet, viu i alegre crític que animava els nostres avantpassats.

ANÈDCOTA CURIOSA

Com a nota o anècdota curiosa i simpàtica farem notar que a la planta baixa de “Ca N'Aloi” (on avui hi ha el cafè) hi havia una botiga de comestibles, la petita sala del cinema que encara funcionava amb gas, i una païssa just al costat del local del cinema, separades sols per una senzilla mitjanada. Durant la projecció de les pel·lícules era molt corrent veure el cavall que, des de la païssa, treia el cap per un forat de la mitjanada que comunicava la païssa amb el cinema, que semblava gaudia de les pel·lícules com un espectador més (1).

Quantes bromes, més o manco pesades, va haver de sofrir l'amo En Tomeu (un home molt seriós) per tal motiu!

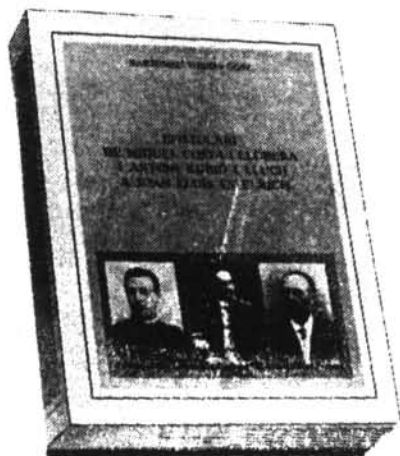
(Continuarà)

Miquel Martorell Arbona

Els famosos policies de La Keystone, que a les ordres d'En Mack Sennett foren la delícia dels nostres pares i de nosaltres mateixos, entre els anys vint. En primer terme, a la dreta destaca el célebre Fatty de La Pandilla

(1) Rigorosament històric i confirmat per familiars de “Ca N'Aloi”.

UN LLIBRE NOU

EPISTOLARI
de Miquel Costa i Llobera
i Antoni Rubió i Lluch
a Joan Lluís Estelrich

L'aplec de cartes creuades entre tres amics que foren i són figures rellevants dins la cultura del nostre país, constitueixen una bona font de dades per a la història i enriqueixen el coneixement de les persones i les seves actituds.

Els que no disposin de la notícia exacta de la persona de Miquel Costa i Llobera, en aquest llibre podran consultar les seves cartes on s'hi transllueix amb un llenguatge viu la manera personal d'esser i de comportar-se mitjançant missives que es reproduïxen fidelment i són comentades amb objectivitat d'estil, d'expressions i de contingut. I acompanyen el text literari de les cartes, breus consideracions dels punts i tractats i alguna caracterització curta del temps o l'ambient en què sorgeixen els fets.

Les cartes conservades entre Costa i Estelrich corresponen als anys 1871 1910 i la correspondència entre Rubió i el mateix Estelrich, data entre 1874 i 1923. Són aleshores missives pràcticament paral·leles que constitueixen una bona font de dades per a la història literària, les quals revelen els seus sentiments i també eixamplen la coneixença íntima d'aquests homes de lletres. O.A.

Col·lecció "Els treballs i els dies". Editorial Moll.- Palma, 1985.- 544 pgs.

DOS DITS DE SENY

Des de fa una temporada es rumoreja dins el poble, pel que fa a la casa de la vila de Montuïri, que tant els qui "tallen el bacallà" com els de l'oposició, sembla que no en fan ni brot" i tot va com una barca a la deriva. Mentrestant, qui sempre hi duu les de perdre és el poble, que tant ha de capejar el temporal com sofrir les conseqüències de la manca de vent.

Potser també es pogués aplicar un altre refrany popular: "¿Qui comanda a Can Ribot: son pare o s'al.lot?" Es que així com van les coses, se senten repetides queixes a rel de certes decisions municipals

degudes a freqüents improvisacions. Sia com sia, podria i hauria d'anar millor la gestió municipal.

Falta menys d'un any per a les pròximes eleccions municipals i autonòmiques. És de suposar que a darrera hora, com sol succeir, tots els partits es deixondiran per fer veure que són els millors i que els altres no valen un gafet i ho fan tot amb els peus, com en els partits de futbol.

Però en política, del color que sigui, ja se sap: "Moltes promeses, i poques ateses".

Salomó

N. B. Agraïm les felicitacions rebudes per l'obtenció del Premi de Periodisme de Premsa Forana de Mallorca, distinció que ens alenta a continuar en la línia traçada des d'un principi. I que no ens faci perdre cap dit de seny!

CORREDURIA DE SEGUROS
GOMILA S.A.

PREUS SELECCIÓ CONDUCTORS

MARCA	PREU	MARCA	PREU
Alfa Romeo 33 1500 SL	33.937,-	Opel Corsa 1300 SR	28.921,-
Alfa Romeo 75 1800	35.373,-	Opel Kadett 1300 City	28.921,-
Alfa Romeo 164 Turbo Diesel	35.373,-	Opel Kadett 1600 SR	33.937,-
Audi 100- 2200 E	35.373,-	Peugeot 205 GR	28.921,-
Audi 80- 1800 E	33.937,-	Peugeot 205 GT	33.937,-
BMW 320	35.373,-	Peugeot 309 GL Profil	28.921,-
BMW 520	35.373,-	Peugeot 405 1900 GR	33.937,-
Citroen AX 11 TRE	28.921,-	Renault 11 GTS	28.921,-
Citroen BX 16 TRS	33.937,-	Renault 11 GTX	33.937,-
Citroen BX 19 GT	33.937,-	Renault 19 GTX	33.937,-
Citroen Visa Challenger	26.876,-	Renault 21 GTS	33.937,-
Fiat Tipo 1400	28.921,-	Renault 5 GTL	26.876,-
Fiat Regata 1300 Especial	28.921,-	Renault 5 TX	28.921,-
Fiat Uno 45	26.876,-	Seat Ibiza del Sol	28.921,-
Fiat Uno 70 SL 5 P	28.921,-	Seat Malaga L 1500	33.937,-
Ford Escort CL 1400	28.921,-	Seat Panda 45	26.876,-
Ford Escort GL 1600	33.937,-	VW Golf GTD 2 y 4 puertas	33.937,-
Ford Fiesta Ghia 1100	26.876,-	VW Sprinter 1600 2 y 4 puertas	28.921,-
Ford Fiesta Trip 1600 Diesel	33.937,-	VW Polo Clasic CL	28.921,-

NOTA: Si el seu cotxe no hi està inclòs, cridi al 55 13 56 i l'informarem.

AUTOMÒVILS: Han d'esser d'ús particular - Majors de 23 anys casats o de 25 fadrins
Experiència de conducció superior a 4 anys - No haver tengut cap sinistre en el darrer any

MONTUÏRI: Jaume II, 4 - Tel. 64 60 43

PALMA: Pasaje Sta. Catalina de Siena, 2 - Entr. 2 C - Tel. 72 27 36

MANACOR: PL. Ramón Llull, 22 - Tel. 55 13 56

MONTUÏRI A LA Gran Enciclopèdia de Mallorca

COLL, SON Al terme de Montuïri, confrontada a Sabor, Son Garriga, Son Gomila i Son Miralles de sa Torrassa. Documentada el 1616, pertanyia a l'honor Antoni Miralles —de Son Coll—. Tenia cases, molí de sang, dos cellers, cinc quarterades de vinya nova i 12 quarterades de guaret. Era dedicada bàsicament a la viticultura, amb presència de conreus de cereals i lleguminoses i una guarda d'ovelles. Tenia la posada a la vila de Montuïri.

COLLELL, SON Possessió del terme de Montuïri, situada entre Son Comelles, Mianes i Son Miró. Documentada el 1652, pertanyia al senyor Joanot Miralles —de Son Collell—, ciutadà. Tenia cases i sementers de cereals i lleguminoses i feia 80 lliures anuals de renda. N'eren pertinences el pou d'en Tries i Son Mut. La posada, dita de sa Torre, estava a la vila de Montuïri. El 1863 tenia 69 hectàrees i era de Ramon Orlandis. Pertany a Josep Conrado de Villalonga, que n'ha restaurat acuradament les cases.

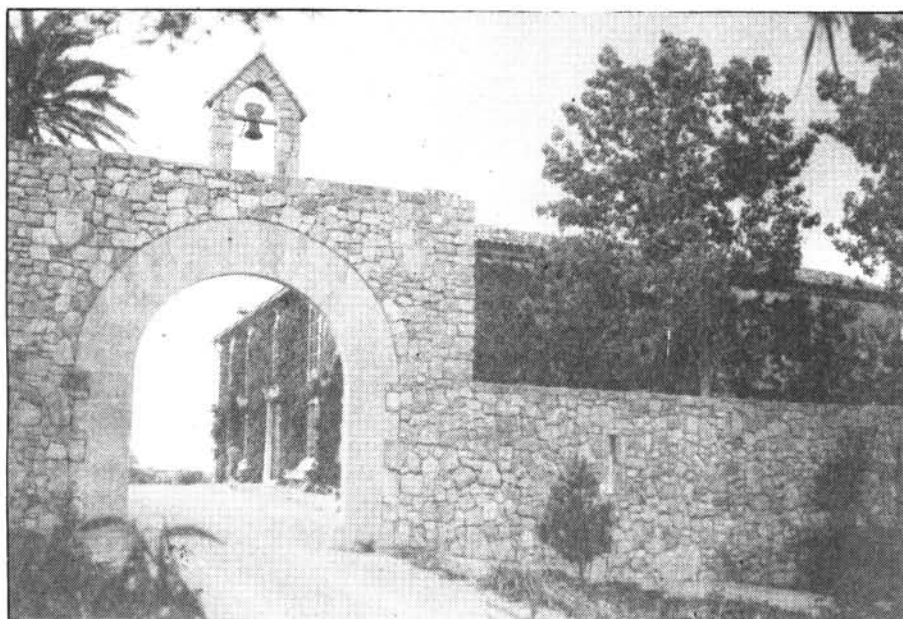
COMELLES, SON Possessió del terme de Montuïri, confrontada a Son Barceló, Son Collell, Son Miró, Mianes, Son Castanyer, Son Deixopte, s'Heretat, Son Font, Son Vaquer, es Rafal Aixat, es Guerrer, Cugullutx, Son Miralles i Son Morlà. Documentada el 1570, per-

Bella perspectiva de Son Comelles

tanyia al senyor Francesc de Comelles, ciutadà de Mallorca, família de la qual prengué el nom. Els Comelles eren mercaders de Palma amb casa pairal a la plaça de Sant Jaume, confrontada a l'església de Sant Francesquet. Tenia cases, dos cellers i capella, amb retaule de Sant Francesc. A més de vinyes, hi havia els sementers de cereals i pastures dits del Molí (100 quarterades), del Castellet (50 quarterades), del molí Vell i de les Veles. Tenia 4 esclaus. Era un centre ramader amb 269 ovelles, 28 cabres, 24 egües i 16 mules. Les pastures de Son Comelles, Maià, es Guerrer i es Rafal Aixat eren arrendades conjuntament i feien una renda anual de 385 lliures, 1

quintar de llana, 3'5 quintars de formatge, 12 anyelles, 1 gerra de mantega, 20 quarteres de cereals, 8 barcelles de llegum i 49 lliures de sou als pastors. A principis del s XVIII foren establides les rotes de Son Comelles. El 1863, tenia 114 hectàrees i pertanyia a Josepa Moragues de Monedero. Dins els terrenys de la possessió primitiva es troben (1990) l'hort de **Son Comelles**, situat entre Son Bages i Son Comelles Nou, la **pleta de Son Comelles**, entre es Castellet i la rota, i la **rota de Son Comelles**, entre sa Plana i el pou Guerrer, així com **Son Comelles Vell**, entre Son Comelles Nou i can Caparrós, i **Son Comelles Nou**, entre Son Comelles Vell i la pleta. Entre Son Comelles Vell i Son Vaquer hi ha el grup de coves de Son Comelles, de l'Edat del Bonze.

Aspecte que ofereix Son Collell a la seva entrada

COMPANY, SON Possessió del terme de Montuïri, afrontada al camí reial de Sant Joan, Son Ribes Boivàs, Son Servera, el rafal del Puig d'en Socies i el rafal d'en Mas. Documentada el 1591, pertanyia a Francesc Desclapers. Tenia cases i més de 50 quarterades de sementers. Estava dedicada a producció de cereals i ramaderia ovina. Feia 112 quarteres de blat com a renda anual. En deriva l'**Hort de Son Company**, situat entre Galiana i les cases de la possessió.

(Mesos vinents anirem publicant fotos d'altres possessions de Montuïri)

Campanya de Normalització Lingüística

CONVOCAREN INICIALMENT LA CAMPANYA:
 EL GOVERN BALEAR
 EL CONSELL INSULAR DE MALLORCA
 EL CONSELL INSULAR DE MENORCA
 EL CONSELL INSULAR D'EIVISSA I FORMENTERA
 L'AJUNTAMENT DE PALMA

S'HI HAN ADHERIT(en data 15 de juny de 1990):

LA UNIVERSITAT DE LES ILLES BALEARS

ELS AJUNTAMENTS

Ajuntament d'Alaior
 Ajuntament d'Alaró
 Ajuntament d'Algaida
 Ajuntament d'Andratx
 Ajuntament d'Ariany
 Ajuntament d'Artà
 Ajuntament de Binissalem
 Ajuntament de Bunyola
 Ajuntament de Calvià
 Ajuntament de Campanet

Ajuntament de Campos
 Ajuntament des Castell
 Ajuntament de Ciutadella
 Ajuntament de Costitx
 Ajuntament d'Eivissa
 Ajuntament d'Esporles
 Ajuntament de Felanitx
 Ajuntament de Ferreries
 Ajuntament de Formentera
 Ajuntament de Fornalutx

Ajuntament d'Inca
 Ajuntament de Lloret de Vistalegre
 Ajuntament de Lloseta
 Ajuntament de Llubí
 Ajuntament de Llucmajor
 Ajuntament de Manacor
 Ajuntament de Mancor de la Vall
 Ajuntament de Maó
 Ajuntament de Maria de la Salut
 Ajuntament de Montuïri
 Ajuntament de Petra

Ajuntament de Sa Pobla
 Ajuntament de Pollença
 Ajuntament de Porreres
 Ajuntament de Puigpunyent
 Ajuntament de Sant Antoni Abat
 Ajuntament de Sant Joan
 Ajuntament de Sant Llorenç des Cardassar
 Ajuntament de Santa Maria del Camí
 Ajuntament de Santanyí
 Ajuntament de Son Servera
 Ajuntament de Sòller

ELS PARTITS POLÍTICS

Partit Popular (PP)
 Partit Socialista Obrer Espanyol (FSB-PSOE)
 Partit Socialista de Mallorca (PSM)
 Unió Mallorquina (UM)
 Centre Democràtic i Social (CDS)
 Entesa de l'Esquerra de Menorca (EEM)
 Grup Parlamentari Mixt
 Esquerra Unida
 Unió Balear

ELS COL·LEGIS PROFESSIONALS

Col·legi Oficial d'Administradors de Finques
 Col·legi Oficial d'Advocats de Balears
 Col·legi Oficial de Doctors i Llicenciats en Filosofia i Lletres i en Ciències de Balears
 Col·legi Oficial d'Enginyers de Camins, Canals i Ports
 Col·legi Oficial d'Enginyers Industrials de Balears
 Col·legi Oficial de Farmacèutics de Balears
 Col·legi Oficial de Psicòlegs de Balears
 Il·lustre Col·legi Notarial de Balears

ELS SINDICATS

Confederació Sindical de Comissions
 Obreres de les Illes Balears (CC.OO.)

ELS CENTRES D'ENSENYAMENT:

Departament de Filologia Catalana i Lingüística General. UIB
 Institut de Batxillerat Santa Maria d'Eivissa. EIVISSA
 Institut de Batxillerat Berenguer d'Anoia. INCA
 Institut de Batxillerat Maria Antònia Salvà. LLUCMAJOR
 Institut de Batxillerat Joan Ramis i Ramis. MAÓ
 Institut de Batxillerat Antoni Maura. PALMA
 Institut de Batxillerat Guillem Sàgrera. PALMA
 Institut de Batxillerat Joan Alcover. PALMA
 Institut de Batxillerat núm. 6, Camp Redó. PALMA
 Institut de Batxillerat Guillem Cifre de Colònia. POLLENÇA
 Institut de Batxillerat Can Peu Blanc. SA POBLA
 Institut de Batxillerat Quartó de Portmany.
 SANT ANTONI DE PORTMANY (EIVISSA)
 Institut de Batxillerat Guillem Colom Casanovas. SÓLLER
 Institut de Formació Professional San Juan Bosco. CIUTADELLA
 Institut de Formació Professional Isidor Macabich. EIVISSA
 Institut de Formació Professional Llorenç M. Duran. INCA
 Institut de Formació Professional Francesc de B. Moll. PALMA
 Col·legi d'EGB Sant Salvador. ARTÀ
 Col·legi La Immaculada. PALMA
 Col·legi Pedro Poveda. PALMA
 Col·legi Guillem Mesquida. Sa Indioteria. PALMA
 Col·legi Públic Comas Camps. ALAIOR
 Col·legi Públic Sant Bartomeu. ALARÓ
 Col·legi Públic Es Vinyet. ANDRATX
 Col·legi Públic. BÙGER
 Col·legi Públic CAMPANET

Col·legi Públic Mare de Déu del Toro. CIUTADELLA
 Col·legi Públic Joan Benejam. CIUTADELLA
 Col·legi Públic Es Porxo. DEIÀ
 Col·legi Públic Comarcal. SANT RAFEL (EIVISSA)
 Col·legi Públic Ntra. Sra. de Jesús. EIVISSA
 Col·legi Públic Puig d'en Valls. EIVISSA
 Col·legi Públic Es Vedrà. EIVISSA
 Col·legi Públic Sa Torre. MANACOR
 Col·legi Públic Verge de Gràcia. MAÓ
 Col·legi Públic Joan Mas i Verd. MONTUÏRI
 Col·legi Públic Ciutat de Màlaga. PALMA
 Col·legi Públic Gabriel Alzamora López. PALMA
 Col·legi Públic Sant Jordi. PALMA
 Col·legi Públic Santa Maria. PALMA
 Col·legi Públic Son Ferriol. PALMA
 Col·legi Públic Costa i Llobera. POLLENÇA
 Col·legi Públic Joan Mas. POLLENÇA
 Col·legi Públic SANT JOAN
 Col·legi Públic SANT LLORENÇ DES CARDASSAR
 Col·legi Públic SANTANYÍ
 Col·legi Públic Santa Ponça-Galatzó. SANTA PONÇA
 Col·legi Públic Comarcal Es Putxet. SELVA
 Col·legi Públic Comarcal Jaume Fomaris. SON SERVERA
 Col·legi Públic Nicolau Calafat. VALLDEMOSSA
 Col·legi Públic VILAFRANCA DE BONANY
 Escola Mata de Jonc
 Centre de Preescolar Antoni Maura. MANACOR

ELS COL·LECTIUS I ENTITATS

Associació Il·lenca per a la Renovació Educativa
 Centre Cultural de Felanitx
 Convergència de Joves Independents

Escola d'Esplai. PALMA

Escolania de Lluç

Grup Folkloric Castell de Sant Felip. MENORCA

IFEBAL, Institució Ferial de Balears

Institut d'Estudis Balearics

Patronat Municipal D'Escoles d'Infants. PALMA

La llengua,
 feina
 de tots

**TOTS ELS CIUTADANS DE LES BALEARS HI SÓN CONVOCATS
 INDIVIDUALMENT I COL·LECTIVAMENT.
 ADREÇAU LES ADHESIONS AL SECRETARIAT DE LA CAMPANYA,
 Sant Miquel, 18, 2^{on}. 07002 Palma. Tel: 71 75 03. Fax: 72 06 50**

Tota una dona

A Barcelona, a la casa generalícia de les Germanes de la Puresa, carregada de mèrits, mantenint una incansable i continuada activitat, malgrat els seus molts anys, noranta, aclucava els ulls la monja montuïrera Antònia Sampol Arbona.

Dona mallorquina de bona casta, deixà ben joveneta el seu poble nadiu, i entrà a formar part de la comunitat de Monges de la Puresa, que per aquells dies estava duent a terme aquella gran mallorquina també, i personalitat d'excepció dins la nostra història moderna, que es deia "Madre Alberta".

L'esperit d'Antònia Sampol no tenia res de vulgar. Déu l'havia dotat generosament, així intel·lectual com espiritualment, havent ella correspost, gràcia per gràcia, a qui sempre reconegué com eix de tota la seva existència, i a qui consagrà tota la seva força vital.

Estimava la congregació a la que pertanyia, i per ella treballà sempre, sense acusar mai el cansament, sense renunciar mai a la vehemència del seu oferiment.

Filla feel de "Madre Alberta" hagué de passar pel gresol de la tribulació, per purificar-se més i més, i Déu la trobà, després de la prova, digna de dur el seu nom, i la féu portaveu del seu missatge, que, apressant-la i urgint-la constantment, la dugué a terres nicaragüenques, en les que tingué ocasió de demostrar la fermesa bronzenc del seu tremp i la integritat del seu caràcter, en el desenvolupament d'un apostolat fructífer i tenaç. Jo la record a Managua, la capital d'aquella república americana, vestida amb el seu hàbit blanc, simpàtica i somrient, envoltada de bigarnius, que acarona i besava maternalment, sense que li importàs la sutzesa dels seus vestits i els seus mocs i cares brutes. Veient-la en aquell quefer evangèlic, un no podia menys que recordar-se d'aquella bella frase del Mestre: "Deixau que els nins s'atansin a mi".

Però la seva tasca no s'esgotava en aquelles llunyanes i entranyables terres americanes, atenent els petits. L'ensenyament i l'atenció desperta als grans i greus problemes que viu aquella república, omplien els seus dies, i, si no la preocupaven, que la preocupació mai fou bona, sí la mantenien ocupada llar-

gues hores, cada dia, indistintament, amb la claror del sol o la de les bombetes, confonent dia amb nit, que tota hora resulta bona per servir Déu, especialment en lo que fa referència als germans.

Però els anys passen, i no pasen endebades per a ningú. Antònia Sampol es negava a reconèixer la seva vellesa, perquè la valentia de la seva

joventut espiritual es rebel·lava contra el lògic desgastament físic. Que Antònia Sampol mai fou vella, i mantingué l'alegria de la juvenesa i l'entusiasme de les il·lusions dels seus anys millors.

Volia tornar a la seva Nicaragua. Era la seva segona pàtria. Eren molts els anys d'esforç i molts els desvetllaments per aquella gent senzilla i necessitada, que li havia robat el cor. Havia, en lo que depenia d'ella mateixa, votat la seva vida per Crist a aquells germans, que ara segurament hauran sentit la seva mort. Que pertot regna l'agraïment i se'n fa cas del que és generositat. Però davant tot, Antònia Sampol era filla d'obediència i sabia que aqueixa val més que el sacrifici, i que també exigeix ella mateixa sovint sacrificis i renúncies.

I esperant que l'ocasió arribàs, de tornar a Nicaragua, Antònia Sampol, restava a la generalícia de la Puresa, als seus noranta anys, somniant amb seguir treballant, donant-se als altres, que és golosa entrega, no preocupant-se al mínim del pas dels anys, sense adonar-se que Déu la volia tota per Ell, i que volia pagar-li ja els seus serveis generosos i desinteressats en bé dels germans. "El que féreu amb un d'aquests petits, amb Mi ho féreu".

Antònia Sampol havia après la dura lliçió evangèlica de descobrir Déu en els

homes, es diguin com es diguin, tinguin el color que tinguin, siguin nins o vells, estiguin afamegats de pa o afamegats d'idees, rics o pobres.

Deixebla avantatjada de "Madre Alberta", il·lustre pedagoga i mestra insigne, filla d'aquella ínclita nissaga ubèrrima, per dir-ho en to nicaragüenc del seu màxim poeta, de l'hora primera de la Congregació, que hagué de tractar personalment amb la Fundadora, intèrpret, com poques, de la que fou en la ment de "Madre Alberta" la idea fundacional del seu Institut, fou sempre Antònia Sampol, una religiosa autèntica de la Puresa, i demostrà el seu valor d'excepció en les moltes i difícils lluites que hagué de bregar.

Era el dia marià de la Candelera. Antònia Sampol, que feia uns dies havia sortit sense més complicacions d'un petit procés gripós, es va aixecar com cada dia, i donà començ a la seva tasca, oferint-se a Déu per servir-lo en lo que Ell volgués ser servit. I Déu li prengué la paraula. Se n'adonà. Tingué temps de dir "Me mor". I es deixà caure dins els braços de Déu, com cau de l'arbre una fruita madura.

Descansa en pau, germana Sampol. Si el gra de blat no mor, no germina. I en el solc generosament obert de la Puresa hi ha molta llavor, que hi tirà amb premura ta mà inquieta. Ara que descansas de la teva múltiple activitat en la presència de Déu, reunida definitivament amb "Madre Alberta", no t'oblidis que nosaltres seguim bregant, obrint solcs que s'han de sembrar, mentre esperam, cavant uns, regant altres. Que Déu ens doni l'increment, que mai depèn de la nostra mà, i que és do generós de la seva.

I no t'oblidis tampoc del poble que et va veure néixer, i que avui s'agrada amb la teva personalitat, i damunt ell fés que hi vessi Déu la pluja de les seves gràcies; que la vila un dia establerta damunt la muntanya de l'ira, sigui ara trastocada per la flamejant espasa de l'Arcàngel Miquel, un racó de pau i un consorci de virtuts i coses bones.

Bru Morey

N. de la R.- BONA PAU agreeix a l'autor d'aquest article haver volgut col·laborar a difondre la personalitat d'aquesta dona montuïrera, de la qual en publicarem la seva biografia el passat mes de maig.

ENTREGA DE PREMIS DEL III CONCURS LITERARI

Reberen guardons: Miquel Llaneras Juan, de 6è; Ma. Francisca Febrer Mesquida, de 7è; i Petra Lladó Pocoví, de 8è.

Dins un àmbit familiar, agradable i com si fos en família, es feu l'horabaixa del passat 13 de Juny, en el "Local Jove", l'entrega de premis del nostre III Concurs Literari, en el qual, d'una manera especial hi han col·laborat, a més del professorat del Col·legi "Joan Mas i Verd", el Consell Insular de Mallorca, l'Ajuntament de Montuïri, "La Caixa" i "Sa Nostra".

Al llarg de tots el mesos del curs, com hauran pogut comprovar el nostres lectors, hem anat publicant els treballs dels alumnes d'11 a 14 anys. Per a uns ha estat un al·licient, per a altres, la satisfacció de veure que els seus treballs han estat publicats i per a tots els 68 alumnes de la 2a. etapa, s'ha posat de relleu l'avantatge de saber escriure i redactar bé, ja que qualcun, el dia de demà, "s'haurà de guanyar el pa amb la ploma", com es deia abans.

Tots els assistents a l'acte de cloenda del concurs literari foren obsequiats amb bolígrafs, llibres i altres objectes útils dins el camp de l'ensenyament. Reberen un premi especial un alumne de cadascun dels cursos de la segona etapa d'E.G.B. que a judici de BONA PAU i dels professors del Col·legi, més han destacat considerant l'aspecte literari dels treballs presentants.

En Miquel Llaneras Juan, de sisè, na Maria Francisca Febrer, de setè i na Petra Lladó Pocoví, de vuitè foren particularment guardonats, en atenció, com hem dit abans, als escrits presentats i publicats. Aquests tres, a més, reberen un diploma acreditatiu.

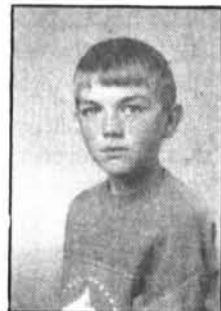
El nostre director, Onofre Arbona, abans de l'entrega de premis va dirigir unes breus paraules als assistents per

*Petra Lladó
Pocoví*

*Maria Francisca
Febrer Mesquida*

*Miquel Llaneras
Juan*

L'acte d'entrega de premis del III Concurs Literari reuní els alumnes de la segona etapa d'E.G.B. en el "Local Jove" el passat 13 de juny.

encoratjar-los a continuar treballant i a esforçar-se dins el camp de la cultura, els féu veure la importància d'aquest esforç de cara al futur i la repercusió que tindrà per al dia de demà. Va agrair públicament a les entitats abans esmentades, la col·laboració pel recolzament d'aquest concurs.

Volgueren donar reaç a l'acte, el Delegat de Cultura de l'Ajuntament, tres professors del Col·legi, els delegats a Montuïri de "La Caixa" i "Sa Nostra" i els dos rectors solidaris, entre altres.

A l'acabament tots els assistents foren convidats a un apetitós berenar, obsequi de l'Ajuntament.

III CONCURS LITERARI

"Bona Pau" agraeix l'especial col·laboració de les següents entitats:

**CONSELL INSULAR DE MALLORCA "LA CAIXA", CAIXA DE PENSIONS
AJUNTAMENT DE MONTUÏRI "SA NOSTRA", CAIXA DE BALEARS
COL·LEGI PÚBLIC "JOAN MAS I VERD"**

DÈCADA DELS 70: EL VILLAMA, EQUIP D'EDUCACIÓ I DESCANS

Als inicis de la dècada dels 70 es va crear un equip d'aficionats que participava al torneig organitzat per l'entitat "Educació i Descans". Varen dur a terme una bona campanya. Cal recordar que molts de partits començaven a les 8 del matí a Palma i en diumenge i sempre hi va haver jugadors. A més d'aquests jugadors de la foto (tots montuïrers) hi jugaven alguns algaidins: Magí Pou, Joan Trobat, Antoni Isern, Antoni Sastre... La seva tasca era nodrir el primer equip i mantenir actius els reserves, ja que aleshores no es podien fer canvis a categoria federada. Depenien del C.D. Montuïri que pagava l'autocar i els arbitratges i era el seu president En Rafel Sampol.

La denominació de "Villama" va venir del primitiu nom del bar S'Hostal (es deia "Villama Artesania") que havia d'esser el "sponsor".

Drets: Llorenç Bauzá Mas (preparador), Antoni Tous Miralles, Gabriel Ferrer Arbona, Gabriel Gomila Jaume, Bartomeu Andreu Rigo, Pere Mas Arbona i Gabriel Verger Ramonell. Ajupits: Mateu Cerdà Bauzá, Miquel Miralles Manera, Pere Sampol Mas, Joan Sastre Miralles i Vicenç Vaquer Mayol.

Aquest equip va jugar posteriorment el torneig d'aficionats de la Federació.

Club Columbòfil Missatger d'Algaida i Montuïri

Clausura de la temporada

El Club Columbòfil Missatger de Montuïri i Algaida va clausurar la present temporada en el transcurs d'una festa i sopar que se celebrà dia primer de juny passat, on s'entregaren els premis.

Hi assistiren els batles de Sant Joan i Vilafranca (ja que hi ha afiliats d'una i altra població), el tinent de batle de Montuïri, el president de la Federació Columbòfila Missatgera Balear i tots els socis acompanyats dels familiars.

Durant aquesta campanya passada s'han realitzat sis proves de velocitat des d'Alacant i una des de Totana (Murcia), sis de fons des de Valdepeñas (Ciudad Real) i una amollada de Coloms des de Puertollano (Ciutat Real).

Així romangueren les classificacions:

CLASSIFICACIÓ GENERAL (FINAL)

Campionat social

1. Andreu Oliver (Algaida) . .11.189'23
2. T. Cosins Verger (Montuïri) .9.934'53
3. T. Germ. Miralles (Algaida) 8.694'73
4. Sebastià Barceló (Montuïri) .7.901'10
5. Seb. Mas Veny (Montuïri) . .5.995'45
6. Bartomeu Miralles (Algaida) 5.779'35
7. Jaume Sastre (Montuïri) . .4.942'12
8. Jaume Martorell (Montuïri) 4.800'37
9. Gaspar Socias (Montuïri) . .4.777'46
10. Joan Sastre (Montuïri) . .4.323'21
11. Franc. Rotger (Montuïri). 4.126'57
12. T. Amengual-Rigo (Mont.) 4.047'40

(Continua a la pàgina següent)

MUEBLES BAUZA® S.A.

EXPOSICIÓ

Carrer Major, 22

Telèfon 55 03 50

Apartat de Correus núm. 106

07500 - MANACOR

(MALLORCA)

La lligueta d'ascens no fou propícia pel Montuïri

Alaró, 5 - Montuïri, 2

Resultat clar, però exagerat, favora-

Club Columbòfil Missatger

(Ve de la pàgina anterior)

13. Joan Ll. Gayà (Montuïri) . . . 3.511'56
14. Joan Bauzá (Montuïri) . . . 2.082'20
15. Miquel Gomila (Montuïri) . . . 943'43
16. Josep Sánchez (Montuïri) . . . 704'61
17. Col. Públic de Montuïri . . . 608'09
18. Miquel Barceló (Montuïri) . . . -
19. Francesc Llamas (Algaida) . . . -
20. Bernat Munar (Algaida) . . . -

Curses Realitzades

Velocitat: 6 Alacants, Totana.

Fons: 2 Valdepeñas (C. Real).

Gran Fons: Puertollano (C. Real).

CLASSIFICACIONS GENERALS

VELOCITAT (FINAL)

1a. Banda (Lliure)

- 1.- T. Cosins Verger (Montuïri) 7.330'34
2. Andreu Oliver (Algaida) . . . 7.254'77
3. T. Germans Miralles (Alg.) . . . 7.019'22
4. Sebastià Barceló (Montuïri) . . . 6.358'56
5. Sebastià Mas (Montuïri) . . . 5.995'45
6. Bartomeu Miralles (Algaida) . . . 5.399'98
7. Gaspar Socias (Montuïri) . . . 4.777'46
8. Joan Sastre (Montuïri) . . . 4.323'21
9. Jaume Martorell (Montuïri) . . . 4.305'25
10. Francesc Rotger (Montuïri) . . . 4.126'37
11. T. Amengual Rigo (Mont.) . . . 4.047'40
12. Jaume Sastre (Montuïri) . . . 3.658'28
13. Joan Ll. Gayà (Montuïri) . . . 3.511'56
14. Joan Bauzá (Montuïri) . . . 2.082'20
15. Miquel Gomila (Montuïri) . . . 943'05
16. Josep Sánchez (Montuïri) . . . 704'61
17. Col. Públic de Montuïri . . . 608'09
18. Miquel Barceló (Montuïri) . . . -
19. Francesc Llamas (Algaida) . . . -
20. Bernat Munar (Algaida) . . . -

2a. Banda (Viatjans)

1. Andreu Oliver (Algaida) . . . 3.224'26
2. Bartomeu Miralles (Algaida) . . . 975'45

ble al club que, al final, es proclamaria campió i amb opció a pujar a III divisió.

Seislan, 3 - Montuïri, 1

Aquí hauríem de dir el contrari. El Montuïri va dur sort perquè els maonesos mereixien més gols en relació a les oportunitats fabricades. Cal remarcar la nombrosa expedició de montuïrers que acompanyaren l'equip i feren un "bon cap de setmana" a Menorca. No s'oblidaren de la "caldereta".

Margaritense, 0 - Montuïri, 1

El millor partit d'aquest play-off. El gol de Varela marcat al començament del partit va servir perquè la victòria somrigués per a l'equip que havia fet més mèrits.

Montuïri, 2 - Alaró, 2

Darrera confrontació de la temporada davant un Alaró que ja era de III divisió. Abans de començar l'encontre ja se sabien les nul·les possibilitats del Montuïri a causa que el dissabte anterior s'havia jugat el Seislan - Margaritense. Un partit disputat amb deportivitat, lamentablement deslluït per l'àrbitre que, sense motiu, expulsà tres jugadors i mostrà altres tantes targetes grogues. Semblava que feia befa dels jugadors i espectadors.

Aquest partit va posar punt final a la temporada futbolística 1989 - 90 després de 38 partits de lliga de preferent i ara 6 de lligueta d'ascens. Una campanya considerada acceptable.

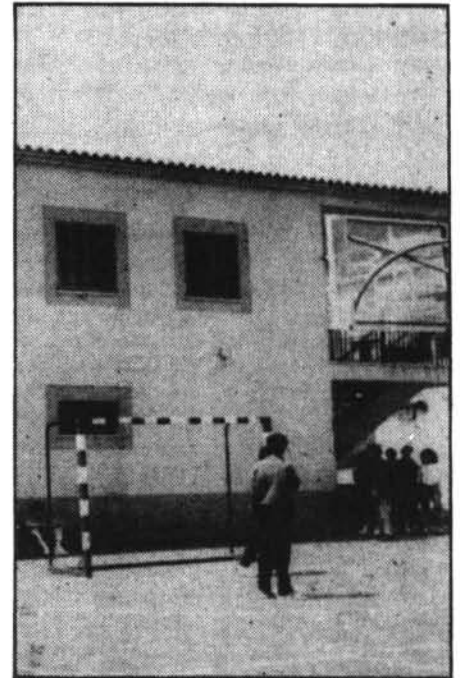
CLASSIFICACIO FINAL - GRUP B

Alaró	6	4	1	1	15	12	9
Seislan	6	2	2	2	10	8	6
Montuïri	6	1	3	2	9	13	5
Margaritense	6	1	2	3	3	9	4

Per tant, ascendeixen a més del Ferriolense, el Sant Rafel (d'Eivissa) i l'Alaró, campions respectivament dels grups A i B.

Biel Gomila

FUTBOL-SALA EN ES DAU

Des de finals de juny i fins dia 11 d'agost, 15 equips de futbol-sala disputen el torneig d'estiu en Es Dau, el qual atreu l'atenció d'un nombros grup d'espectadors que segueix amb interès el seu desenvolupament.

MUY INTERESANTE
Pagamos hasta el

13% TAE

desde la primera peseta.

Sin comisiones ni descuentos.

en imposición a plazo fijo, a doce meses, de
MARCH HIPOTECARIO, S.A.

De 1.000.000 a 2.500.000 # 12,00%TAE

De 2.500.000 a 5.000.000 # 12,50%TAE

A partir de 5.000.000 # 13,00%TAE

Infórmese en cualquiera de nuestras oficinas.

BANCA MARCH

CUINAR EN CASA**PATATES FRITES PER
ACOMPANYAR UN ROSTIT****INGREDIENTS**

Patates
2 Alls
2 Fulles de juevert
Pebre bo.
Llimona

ELABORACIÓ

Una vegada fregides les patates, posar-les dins una casseroles al bany Maria a fi que no perdin la calor. Amb les patates s'hi posen els altres ingredients, i les deixen, sense seccar-les.

*Recepta de
Sebastiana Verger "Rua"*

**NOCES D'OR
MATRIMONIALS**

1940 - 1990

**Dia 17 de Juliol de 1940
es casaren
Poncio Bauzà Jaume "Ponç"
amb
Margalida Martorell Ribas
"Rubina"**

*BONA PAU, amb motiu de les
noces d'or matrimonials, s'uneix
a l'alegria de tota la seva família,
els felicita i desitja que puguin
viure plegats molts d'anys.*

50 anys enrera

JUNY DE 1940

*A la sessió de l'Ajuntament del
primer de juny de 1940, Bartomeu
Ribas Balaguer fou readmès com
auxiliar de secretaria després
"d'haver quedat plenament provada
la seva adhesió i col·laboració a la
Causa Nacional, sense imposició de
sanció".*

25 anys enrera

Juliol de 1965

REFORMA TELEFÒNICA

*Aquest mes s'ha escampat la
notícia que "a Montuïri s'instal·
laran nous telèfons, es reformarà
la xarxa i el servei serà semi-au-
tomàtic".*

Gloses**ALS RECTORS SOLIDARIS**

*(En el menjador de
Ca Ses Monges)*

Que en veu de coses, germans,
un qui té sa vista fina!
No s'estrevé cada dia
dinar amb quatre capellans;
si ho hagués sabut abans,
que en 'vien de venir tants,
per aquí jo no estaria.

Miquel Massanet "Parri"

A L'AMO EN "PARRÍ"

(Contesta al darrer glosat)

Vós sou dels més atrevits,
l'amo En "Parri", en glosar,
i jo no vull contestar
preguntes amb dos sentits.

Compte de lo que jo faig
només a Déu n'he de dar;
i vós pareixeu un saig
cridant dalt es campanar.

Si ara que res sabeu
tot es poble s'ha enterat,
si vos dic sa veritat
¿a on vos aturareu?

Si jo fos un aucellet
com deis, tan mal d'agafar,
si pel cel pogués volar
no aniria peu-rossec.

Una més per acabar:
Preguntem tots dos a Sant Pere
que en el cel mos deix entrar
quan arrib l'hora postrema;
si Déu mos pot perdonar,
que no digui sa darrera.

Ma. Antonia Adrover "Manxes"

DEMOGRAFIA

Juny de 1990

DEFUNCIONS

Dia 2.- Isabel Martorell Fiol,
viuda de 84 anys; "Terrica".

Dia 3.- Maria Gomila Nigorra,
viuda de 81 anys; "Papa".

Dia 26.- Joana Aina Sampol Lladó,
viuda de 94 anys; de "Can Vermell".

NAIXEMENTS

Dia 31 de Maig.- Gabriel Matas
Ruiz, fill de Gabriel i Ma. Antònia.

PLUVIOMETRE

Durant el mes de Juny no ha plogut.

**GUANYI UNA
BICICLETA DE MUNTANYA
EN "LA CAIXA"**

CAIXA DE PENSIONES

"la Caixa"

Mossèn Andreu Genovart passarà a residir a Porreres

REESTRUCTURACIÓ A LES PARRÒQUIES SOLIDÀRIES

L'equip de rectors solidaris que regenten les parròquies de Montuïri, Porreres i Algaida ha sofert alguns canvis que, si bé no afecten a l'estructura del grup, sí suposen algunes modificacions d'una certa importància.

Per part del Bisbat s'ha considerat que —en el temps que correm— era un luxe el que tres parròquies tenguessin quatre capellans i un diaca; per això s'acordà una reestructuració, quedant la situació d'aquesta manera:

Felip Diez, seminarista que ha fet l'etapa pre-diaconal a Porreres i que fou ordent diaca el passat dia 1 de juliol, passarà a exercir el seu ministeri a la parròquia de Pollença.

Mn. Antoni Gili, fins ara rector solidari resident a Algaida, serà el Prior de l'església de la Sang de Ciutat i Capellà de l'Hospital General. Ocuparà el seu lloc Mn. Antoni Riutort, cessant com a rector de Capdepera, i formarà equip amb els solidaris de les esmentades parròquies.

Mn. Andreu Genovart, rector-solidari resident a Montuïri, passarà a residir a Porreres. La raó que s'ha donada és que a Porreres hi ha el doble d'habitants que a Montuïri i es considera que aquí és suficient un sol capellà.

MN. ANDREU GENOVART

A l'Ofici del dia de Sant Bartomeu de 1984 es va presentar a Montuïri Mn. Andreu Genovart Orell. Aleshores venia a residir a la vila per participar en les tasques pastorals de la Parròquia.

Prest es va incorporar al cos de redacció de BONA PAU i durant aquests sis

anys no ens ha mancat mai la seva ajuda. Es més, han estat molt apreciades les seves contribucions gràfiques i literàries. I encara que dins uns mesos se'n vagi a residir a Porreres ens ha promès continuar col·laborant amb nosaltres ja que no deixarà d'esser Rector Solidari de les tres parròquies.

Tant de bo que sia per molts d'anys.

CONSELLS SOLIDARIS

Dia 13 de juny es reuniren a Montuïri un grup de representants de cada un dels Consells de Pastoral de les parròquies solidàries de Porreres, Algaida i Montuïri. La finalitat era avaluar el resultat de les "Orientacions i Calendari Pastoral" del curs 1989-90 i posar en comú les aportacions, criteris i suggerències que havien sorgit a les reunions prèvies de cada Consell.

Per al 31 d'agost, a Porto Colom, està prevista una nova reunió conjunta per elaborar les orientacions i calendari del curs 1990-91. Treballar en col·laboració, tant capellans com seglars, és una bona manera de fer camí com Església.

COL·LECTA PER CARITAS

La col·lecta a benefici de Càritas, duita a terme amb ocasió de la festa del Corpus, va recollir un total de 68.275 pessetes. Gràcies.

Premi de Periodisme de Premsa Forana per a BONA PAU

A la convocatòria dels "Premis de Periodisme de Premsa Forana" corresponent a 1989-90, la nostra publicació fou guardona amb un dels tres premis que es concedeixen anualment.

Naturalment ens alegra aquesta distinció, ja que d'alguna manera es reconeguda més enllà del nostre poble la vàlua literària dels nostres escrits. I en aquesta ocasió concreta s'ha d'atribuir a la secció **Dos dits de seny** que inserim des de fa uns anys i que ara l'autor firma amb el pseudònim **Salomó**.

L'acte d'entrega de premis se celebrà solemnement el passat 22 de juny en el saló d'actes de "Modelmon", Casal d'Algaida, on ocupava lloc preferent el batle de Montuïri, Joan A. Ramonell.

Recollí el premi el nostre director Onofre Arbona, el qual fou molt felicitat.

El Director General de Cultura feu entrega al nostre director del Premi de Periodisme